

ודרכים למעוטי חליפין ולמעוטי משיכה וחזקת שאינו נקנה בהם כעבד לנערנו, ובסיפה דידה נמי ליתני דרכים למעוטי שאינו קונה עצמו במיתת האדון. ותירץ רבני הרמב"ן זיל' דרכים דקתני ברישא דמתני' גבי אשה, אcolaה מתניתין קאי וה"ק האשה נקנית באחד משלשה דרכים שיש לנו בקנין כסף ושטר וביאה, והגנון דהכא נקנית בדרכים אלו שאמרנו ביבאה, ועבד עברי נקנה מהם בכיסף ושטר, אשתחכה דהני שלש דרכים הדרי בכולויהם נקנין בדרכן אחרת. ומיהו בסיפה דיבמה ובסיפה דעבד עבררי מצו למשתני דרכם, זהה דרכם דידחו ליתנהו מדריכם דasha, אלא דכין דלא קתני דרכם ברישא הוא הרין בסיפה, וגבי עבד לנערנו (לקמן צ"ב ע"ב) לא תני דרכם משום דלאו דוקא לההוא הדין נקנה במשיכה וחליפין כדאיתא בגמרא ללקמן (שת):

גמרא מא' שנה הבא דקתני האשה נקנית ומאי שנה חתום דקתני האשיש מקדש. והא דלא דיק מעיקרא לישנא דהאשא בסדרא דמתני' והדר נידוק נקנית ומקדש, משום דאי דיק מעיקרא אמראי קתני האשה, הוה אמרנו דמשום סיפה תני הци' בדרירה כדאמרנן הци' בסמוך, ובאה הוה מיתרצת ליה אמראי קתני נקנית וזהינו משום סיפה דקתני וקונה את עצמה דלא מציע למיתני לישנא דקידושן. ומש' ה' דיק מעיקרא מנקנית כי הци' לשימושין דעדיפא מיניה דנקט לישנא דקין בדוקא משום דקיתה אكري קניין ולא משום סיפה.תו מסתבר לי דהשתא לא דיק אמראי קתני האשה, משום דאפשר דליישנא דנקנית אכורהיה למתייל' מילתא באשה, הילך בעא מעיקרא אמראי קתני נקנית ובתר פרישת ליה האוי והזא דהאי לישנא שייך נמי באיש למיתני האשиш קונה, בעא מיניה אמראי לא קתני האשиш קונה:

ברטיב הכא כי יקח ובתיב חתום נתבי בסוף השדה קח ממני. פי' מה חתום כסף אף הכא כסף. ולאו גזרה שוה ממש היא דהא קיתה דחתם קאי אכסף וקיתה דהכא קאי אשה, אלא גלי' מילתא בעלה וכען לימד סתום מן המפורש, דליישנא וקיתה קיתה דאמר רחמנא ATA אתא לגלו' דמה חתום בסוף אף הכא בכיסף, ודכוותא בתלמידו. ומאי דאמרנן וקיתה אكري קניין, לאו קיתה דכתיב בקרוא, דהא קיתה אכסף קאי כדרישנא, אלא הци' אמרנן דקנין דשדה אكري קניין, אלא דלא שייך שפיר למיימר וקנין אكري קניין ולהכי נקטין קניין בלשון קיתה כלישנא דקרה:

ברטיב השדה אשר קנה אכרהם או נמי שרות בכיסף יקנו. פי' וכ"ת דלא כתיב אשר קנה אלא בתור דקנה בחזקה, אבל משום כסף לא מיקרי קניין, וכיסף השודה לא בא אלא לפערון ומפני קפידתו של עפרון, קמ"ל שרות בכיסף יקנו. וכי תימא ואכתי היכי תני תרתי משום חרדא, הא לא קשיא דשטר נמי אكري קניין דכתיב (ירמיה לב, יא) ואקח את ספר המקנה. ולא קתני אשא נקחת משום סיפה דלא שייך בה לשון קיתה:

הערות ור' ווב'

(א) וע"ש דף צ"א ע"ב תוס' בר"ה מאוי ורף צ"ב ע"א בר"ה אי פחק, ועין בב"ק דף צ"ז ע"א וביב"מ דף ט"ז ע"ב:

אבל לא למילך מינה קניין גמור לכתהילה. והיינו דטרחנן לאיתוי קדושי כסף מכ"ק ומוציאה חנים ולא מייתין לה משפחה ננענית בגזרה שוה דלה לה. וגם זה אינו מההור, שלא אשכחן בשום דוכתא דעבדין גורה שוה דלה לה אלא גבי גט (גיטין ל"ט ע"ב) דכתיב ביה וכותב לה, אבל גבי קדושין מנא לנו. אברה חכמי והגנון דהכא פשיטהAMILAH דכין דגلى רחמנא דasha נקנית בסוף דומיא דקנין שדה, הוא הדין לשוה כסף, ובכל הנהו דכתיבנא לעיל דאייטריכן ריבוא לשוה כסף, בכולו אייכא טעמא, דגביו נזקין הוה אמרנו דכין דכתיב רחמנא (שמות כב, ז) מיטב שעשו ישלם, שיד נזק על העליונה, הוא הדין שאינו יכול לסלקו בסובין בעל כrhoחן. ובגי גרעון כסף דעבד עברי נמי הוה אמרנו כיון שהוא עדין תנך זמנו וויזא בעל כrhoחן של אדון, דין הוא שלא יסלקהו אלא בכיסף ונימא לה זיל טrhoח וזבין דומייא דלווה הבא לפועל חובו עד שלא יכפנו המלה שאותו מועת לסלקו בשוה כסף, משא"כ כשהמלוה כופחו ואין להה מועת יפרע שוה כסף כדאיתא בכתובות (פי' ע"א)^א, ולהבי איזטראיך רבויא ישיב גאולתו לרובי שוה כסף דחס ורחמנא עליה כי היכי דלייפוק לחירות משום כי עבדי הם (ყיראה, מ"ב) ולא עבדים לעבדים (נדלקמן צ"ב ע"ב ועוד), משא"כ בחוב דעלמא. ובגי פדיון הבן וורוכין והקדשות נמי הוה אמרנו דדברים אלו חדשם ואין לנו בהם אלא חדשם ורחמנא אמר אוקים ייד הקדש וכחן על העליונה, דהא השטה בתור רבויא מיעט מינה עבדים ושטרות וקורעות, אבל הכא גבי קניין דקדושי כסף כיוון דמדעת שנייהם הוא ואייכא דבר חשוב, מה לי כסף מה לי שוה כסף. והוא אמרנן בגמרא (לקמן ח' ע"א) האי בתבואה וכלים היכי דמי אילימה שלא מקני בהו כלל ישיב אמר רחמנא לרבות שוה כסף, לרוחה דAMILAH אמר הци' לאלומי קושין ולאו למירא דמצטריכן רבויא לעניין קניין. אי נמי דמשום דכתיב (שם שם, נא) מכסף מנקתו דמשמע מיעוטה, איזטראיך לוייבוי דשוה כסף, אבל בקנין אשא ושדה פשיטהAMILAH מלטה כסף ושודה כסף שווין הם. וזה דעת אדוננו הרוב הרמב"ן זיל' והוא הנכון:

ובמה היא פרותה אחד ממשונה באיסר האיטליך. פי' על שם שהמטבע הזה יוצא מאיטליה של יון נקרא כן איסר האיטליך על שמה. והא דפירוש כמה היא פרותה ולא פירוש כמה הוא דינר, משום דב"ש במקומות ב"ה אינו משנה ואין אנו צריכין לפרש דבריהם. ותו דסך הדינר ידוע הוא אצלם שהרי שיערו הפרותה באיסר, ולא פירושו כמה הוא איסר לפי שהיא ידוע אצלם:

וקונה את עצמה בשתי דרכים בנת ובmittat ha-beul. פירוש קתני גט ברישא משום דהוי לישנא דחיים, ותו דהינו סיורוא דקרו' דכתיב (דברים כד, ג) ושלחה מביתו או כי ימות האיש האחרון. והקשה הרaab"ד זיל' אמר לא קתני מניין דרכים ביבמא ולימא והיבמה נקנית בדרך קתני וקונה את עצמה בשתי דרכים, ומניינה דרישא למעוטי כסף ושטר ומניינה דסיפה למעוטי גט. ותו גבי עבד עברי נמי אמר לא קתני (לקמן י"ד ע"ב)

דף ב ע"ב

זהה אמרין חתום דבמלחמה קאי שאין דרכיה של אשה ליצאת במלחמה כתוב לה בלשון זכר. ואיכא דקשייא ליה והא כתיב שופטין ית, וזה נכח הי' דרככם אשר תכלו בה, והחתם בזקרים הוה עובדא, וכותיב נמי (יחזקאל לג, יא) בשוב רשות מדורכו הרעה. ומפרקין לה דאנן הци' קאמירין דהיכא דלא שייכא אשה כתיב בלשון זכר, אבל היכא דשייכא אשה ע"ג דלא מיירי באשה קרי ליה בלשון נקבה. והיינו לישנא אמרין איש דרכו ליצאת במלחמה ואין דרכיה של אשה לצאת במלחמה, איש דרכו לבודק ואין דרכיה של אשה ברכך ע"ג שאין דרכיה של אשה ברכך הוה דרכיה ברכך ע"ג שלא מיריעני באשה ליתן בה, ונכון הוה. מיהו לדידי קושיא מעיקרא ליתא דאנן השטא' קאמירין דדורך לשון נקבה הוה, וכי הוה לשון זכר הויל כבר מדינה, וכיוון דכן כל היכא דכתיב בלשון נקבה היינו דינה, וליתן למיהב טעם אלא להנהו דהוה בלשון זכר, אלא דכיוון דפריש טעם דהנהו בלשון זכר פריש נמי טעם באידך דלשון נקבה כיון דaicא טעם אלא צוריך ליה: ע"ג דלא צוריך ליה:

רבי שמעון אומר מפני מה אמרה תורה כי יקח איש אשה ולא כתיב כי תלקח אשה לאיש כי. פירוש ובלשון קייחה הוה דייכא למינפלג בין יקח ותלקח לפי שאין בו לשון קניין אלא לשון לקוחין בעלמא, אבל מתני' דקתייה האשה נקנית, משמעות לשון זה היינו שהיא קנייה לו, וכיון שכן הוה הקונה, והיינו נמי דהאיש קונה עצמה ולא הוי לשון המשמע בעל כrhoחה. ובודאי ליכא שהוא לשון לי Kohin לא משמע בעל כrhoחה. ובודאי ליכא למיבעי מפני מה לא אמרה תורה כי תקח אשה איש, דהא פשיטה כי האיש (וכו) [הויל הלתקה כדכתיב] (בראשית ג, ט) ואל איש תשוקתך:

הא דתנו' אתרוג שוה לאילן בני דרכיהם. קתני עליה בדוכתא (ביבורות פ"ב מ"ז) לערלה ולרביעי ולשביעית, ופירוש רשי' ז"ל שערלה ורביעי נוהגין בו כאילן וחולכין בו לענין שביעית בתשר חנטה כאילן ולא בתחר לקיטה כירק. והקשו עלי' בחוט' א"כ בכלהו דיני דעתרוג דשוה לאילן או לירק קתני, ליתני נמי לשכחה או פאה שאין נוהגת בו כירק לפי שאין לקיטתו אחת, וכדממעטינן החתום (שבת ס"ה ע"א) מהאי טעם אהנה. ואת' לא דסיל להאי תנא דפאה ושכחה נוהגין בו כאילן, ליתני שנוהגין בו כאילן. ולא קושיא היא שלא שייך למיתני שוה לאילן אלא במידי דליתיה אל' בירק כלל אלא באילן, ולא שייך למיתני שוה לירק אלא במידי דליתיה אל' בירק ולא באילן, והכא זימנין לשכחה ופה אינה נוהגת באילן כגון אהנה וכיווץ בו שאין לקיטתן אחת, ואיכא נמי יירק שנוהגין בו פאה ושכחה כגון מלכנות בצללים ואיכא נמי חמשת המינים של תבואה שלא הוה אילן ונוהגין בהן. מיהו הא קשייא אמאי לא קתני שאינו כלאים בכולם כאילן וכן בראש השנה שלו שבט כאילן. ונ"ל שלא קתני אלא דברים שנחלקו בהם. ובמסכת ר' (יד ע"ב) פירוש' ז"ל דה'ק. לערלה ולרביעי ולשביעית שהולכים בשלשותו אחר חנטה וברבמ"ס פ"ב מהל' יבום וטור ומחבר סי' קס'ג:

ואי בעה אמי ארי תוני נבי קדושין החיש קונה הוה אמיינא אפי' בעל ברחה. פירוש כוין דתלי מילתא באיש, תוני האשה נקנית, מדעתה אין בעל כrhoחה לא. וקשייא להו לרבען ז"ל והא קתני סיפה והיבמה נקנית ואיתיה אפי' בעל כrhoחה, ומפרקין לה דקונה משמע בעל כrhoחה דוקא, אבל נסיבות ממש מעמדעתה, ומשמע בעל כrhoחה, ובאה דהויל תחילת קני' משמע מדרעתה סיפה דיבמה דזוקה ועומדת משמע בעל כrhoחה. והנכוון דגבוי יבמה לא מצי למיתני האיש קונה דא"כ הוה משמע דבעין דעתו מיהת, ואנן אמרין החתום דאפיקלו שלא מדעתה שניהם נקנית כדי'יל' (ביבמות ניד' ע"א) שאם נפל מן הגג ונתקע ביבמותו קנאה^ב, ולהכי קתני נקנית דמשמע מאיליה, ובסיפה דקוניה את עצמה לא משמע לנו אפיקלו בעל כrhoחו, דהא לא אפשר דבדרייה תלה וחמנא כדכתיב (דברים כה, א) ושלחה מלמד שאין האיש מוציא אלא לרצונו (ביבמות קי"ב ע"ב). ותו דהא קתני מיהת הבעל שלא שייך למימר בעל כrhoחו, וכיוון דהכי הוא לא דק' וקוניה קונה את עצמה כוין שלא מצי למיתני (קונה) ומקנה. ובאייך פירקין (דף מא ע"א) דקוניה האיש מקדש משומם שלא אפשר לשמע בעל כrhoחה כדפירוש הכא במתני', ותו דכבלישנא דקונן הוה דייכא למידק משומם דASHCHON KNEYIN דשרה בעל כrhoחו של מקונה דתליה זהבן זבינה זבינה, אבל קדושין לשנא הדקדש הוה ופשיטה מלחתה שאין אדם מקדש ממון חבריו בעל כrhoחו. ולא מצי למיתני הכא האשה מקונה עצמה ולא הוי לשנא תריצה כדכתיב (דברים כה, א) כי יקח ולא שתליך אשה לאיש:

ומאי אידיא דתני שלש לתני שלשה. פירוש דבעלמא המי אורהיה למיתני שלשה וארבעה, שלשה ימים לפני אידיהם של גוים (ע"ז ב' ע"א), ארבעה דברים נאמרו בכוס של ברכה (ברכות נ"א ע"א), וכן כולם, ואמאי שני המי לשניה:

גירסת הספרים אי' חבי' קשו קראי אהדי' וקשיין מתניתין אהדי'. ויש מעביר קולמוס על אי' חבי' משומם דהא לכolio' עלמא נמי קשו קראי ומיתני אהדי'. והנכוון דשפир גרשין ליה ומשום דפרק תלמודא דדורך עיקרו (ס"א נסוף: ודינן) לשון נקייה אלא דזמנין דASHCHON ליה יוצא מן הכלל דהוי בלשון זכר, אקשי ליה השטא' בשלמא לדידי דורך בו בין לשון זכר ובין לשון נקייה כי הדידי כדASHCHON דכוותיה בלשון תורה כדכתיב (מלכים א יט, יא) רוח גדולה וחוזק, וכדכתיב (יחזקאל ב, ט) והנה יד שלחה אליו והנה בו מגילת ספר, ואחרני טובא, ומש'ה נקייט קרא ומיתניתין דורך נדבעי זמנים בלשון זכר זמנים בלשון נקבה, אלא לדידי דאמורת דורך עיקרו לשון נקבה קראי ומיתני אהדי' היכא דתני להו בלשון זכר דהינו קרא דבדרך אחד יצאו אלין, ומיתני דזוב:

הערות ור' ורב

ב) מש"כ הריטב"א שאם נפל מן הגג וכו' הוא ט"ס, כי מפורש בר"פ הבא על יבמותו בנפל מן הגג ונתקע ביבמותו לא קנה וצ"ל בנתכוין לאשתו ותקפוcho נקרים ודבקום זה בזו או נתכוין לבמה, וע"ש בש"ס וברבמ"ס פ"ב מהל' יבום וטור ומחבר סי' קס'ג:

קידושין

שזה היה קל שהקללו חכמים בגין הכספיו על פי שליח אחד
אפילו קרוב ואשה, דתו לא מצוי בעל לערעווי. ומש"ה תלי^ט
כולל בשחרורם עבדים שהוא ממון הקל וכאללו קתני זה אחד
מן הרכבים שהקללו בגין נשים שהוא איסור ערווה חמורה כמו
שהקללו בשחרור עבדים שהוא ממון הקל:

אללא כל היכא דaicא פלונטא תני דרכים. פירוש כל היכא שהתנה מחלוקת בדברו והשואתו שונה שוה לזה בענין זה, קתני דרכים כנון מתניתין דאתרג וכוי' גגיטי נשים. וכ"ת והוא מתניתין דasha ומנתניתין דזוב לייאך חליך וקונטי דרכים. אייא למיימר דעתמא דהני כדפרשין לעיל מזרבי שמעון, וממניא דזוב דדרנא דמיילא יתורה לאיתויי לידי זיבכה, ולא הדרין השتا מפיוקדי דעלעיל אלא מההוא דאתרג בבלחווד. ורש"י ז"ל פירש בענין אחר, רכל היכא דaicא חלוק כדינן שהוצרך למעטם, תני דרכים, ואינו נכון כלל דאיפילו תימא דבזוב ממעט אונס שינה מ"מ מניניא הוא דאתא למעוטי כל הא כדאיתא לקמן, ולא דרכים, ועוד דליישנא דפלוגתא לא משמע הци, ואינו נכון:

קבכלנו מרבותינו ז"ל דכולה סוגין עד הכא דברת הוראה היא
ומרב הונא גאן ז"ל מסורה איהו תני ליה, ואיהו דעתו
בנהא, וביו מהוי תקינו תקנאה דמורדת נהיגי בה גאנז ז"ל
ע"י ר' חולין מ"ב ע"ב מדפי הר"ף. ועי' ר' כתובות כ"ז ע"א מדפי הר"ף
וברא"ש שם פ"ה סי' ל"ז:

סדר א מה שדה מיקניה בחלפין אף אשה נמי מיקניה בחלפין.
איכא למידק זו מנין היה לנו לדמות אשה לשדה בקניין,
זהה אן לא גמرين לאשה משדה כלל כדפרישית לעיל (ב' ע"א),
אלא גוזה שוה קלישא בעלמא הוא דעכידין מלישנא דקיחה
קיחה לומר שקייה זו שנאמורה באשה היא לשון כסף אבל
מעולם לא הקשנו אשה לשדה ותו אם לשדה בגין לדמותה
יעימא דתקני אשה בחזקה דומיה דשדה, מיהו הא איכא למוחי
דחזקקה לא שייכא בדבר שאן גופו קניי כדכתיבנא לעיל (שם),
אלא אידך קשייא. ותו קשייא נילך מינה שטר, ואילו לקמן (*ה'*
ג'א) לא ילפין שטר מהטם. והנכוון דהכי אמר דסדר א" כיוון
רגנמרין קיחה משדה עפראן שקייה האמורה באשה כסף
הדייא ואשה נקנית בכסף ובושה כסף, הוא הרין שיש בכל זה
שנקנית בחליפין, דקס"ר דחלפי סודר בכל כסף הם ומדין
כסף הם קונים וכל דמהני (*בזה*) [*ביה*] כסף מהני ביה חליפין,
קמ"ל תנא דמתניתין דהא ליתא:

בנאי טעמא חיליפין איתנעהו בפחות משה פרוטה ואתהא בפחות משוה פרוטה לא מקニア. פירוש דמאי דקס"ד דחיליפין מדין כספ קונין ליתא, דכספ איננו קונה בפחות משה פרוטה לפוי שאינו חשוב כספ, ואילו חיליפין קונין אפילו בפחות משה פרוטה, זו ראייה דחיליפין אב בפני עצמו הם ולאו תולדת דכספ באשה מדין כספ, ואתהא לא מקニア בכספ בפחות משה פרוטה. ולהאי פירושא האי דלא סליק אדעתייה כלל לומר

כайлן, ולא אתה לפורשי דין אתרוג השווה לאילן אלא דין חנטה זו בלבד משום דברי למתני דרבינו מערש איזלען בתה לקיטה בירק, הא בכל שאר מילוי פשיטה מלטה דדין כайлן. ואך על גב דחנטה דורך אחד הוא כיין שבא על עניינים חלוקים שפיר שיך למינו בשלשה דרכיהם. וكمא עיקר.

זהו נושא שמהר מושך תשומת דעתנו, וסבירו מושם דמיון לשוני של דברים בשתיהם ולחומרה בדרכם אחד, משום דמצוי בשנייהם דבשורה למתניתם סיפה דרכם תנא רישא נמי דרכם. ובאיידך תירוץ דאסיקנא דכל היכא דאיידא פלוגתא תנין דרכם מיתרצת נמי הא ממילא [נ"א: מילתא].

ואנו אוחז שמשמעות מהאי מתני' דאיין נהוג בו רביעי, ואחיה כמ"ד (ברכות לה' ע"א) נטע רביעי. ולא פריך מינה בפרק כיצד מברכין (שת) למ"ד כרם ורביעי, משום דעתך לימיון תנאי היא כדאיתא התם. ותו משמע הכא דשביעית הולכין בירק אחר לקיטה מדתני דעתיך שוה לאילן לחנטה, אלמא אי הוה שוה לירק לא הוה אולין בה אלא בתור לקיטה. וכן' לא דאמרין בפסח ראשון (פסחים נ"א ע"ב) [כל הספחים אסורין חוץ מספיחי כרוב, ואילו במנני] דשביעית תנן אייפכא] כל הספחים מותרין חוץ מספיחי כרוב, ופירש רבינו נסימ ז"ל דבירושלמי (עי' שביעת פ"ט ה"א) מפרש דבספיחי יוק דשנית הנכנסת לשבעית מיירי, והכי פירושו כל ספיחי יוק שחנותו בשנית ונכנסו לשבעית מותרים אפילו לאחר (נ"א: בשעת) הביעור מכין שחנותו בשנית, ולא גורין דילמא מאן דחויז סבר שחנותו לשבעית, דמנכר הוא דספחים הם, חוץ מספיחי כרוב שאינן ניכרים ואתו למטעי בהו, אלמא בתור חנטה אולין בהו. ובתוספות העולה בגמゴם. ומסתברא לפרש כי כל הספחים של שנית מותרים לשבעית קורם ומין הביעור דוקא כדין פירות שביעית דברת לקיטה אולין, חוץ מספיחי כרוב שהן אסורין אפילו תוק זמן הביעור לפי שאינו ניכר שהם ספחים דהרוואה סבור שנזרעו בשבעית ואתי למזער בשבעית, אבל בספחים ניכר הוא ולאathi למיטע, אבל אחר זמן הביעור قولן אסורים שהרי נלקטו בשבעית ובתר לקיטה אולין, נ"ל:

דף ג ע"א

ולפיכך הנוטן בחמותיו וחיתוינו לחביינו יש בכללן נמי כוי
לאור בריה בפני עצמה הוא אלא ספק, ווהלכתא כוותיה.
זה דתנן כי יש בו דרכים שווה לה'ות, פ' הי' תנא סבר דכו

שזה ליה לעניין כסוי. שזה לבהמה. לאסורה חלבו. איןנו שזה לא ליה ולא לבהמה. להרבעה שאסורה להרביעו עם בהמה וחיה:
ותנו הא דתנן וו' אחת מן הדריכים ששוו ניטי נשים לשחרורי עבדים. פירוש שהמביא גט מדינה הים צרייך שיאמר בפני נכתוב וכפני נחתם. והוא דתלי גיטי נשים בשחרורי עבדים וause' דעתיקר תקננתא בגיןטי נשים הו' ואחר כך השוה לו שחרורי עבדים. כבר פרשתי בדוכתא (גיטין ט' ע"א) טעמא דמלחתא מפנוי הדפס מאתר אוצר החקמה tablet.otzar.org עמוד 199

הא דתנן האב ובאי בכתו בקדושה בכוף ושמור וביאת מקשי עלה בירושלמי (נתובות פ"ד ח"י) ניחא כסף ושטר אלא ביאת מיידן, כלומר מה זכות יש לו לאב בביאה, ואמרין תפטר בשאמור לו הילך מנה ותתקדש בתן לי בביאה זו, פירוש וקמ"ל דברי היכי זוכי ליה רחמנא לאב כסף קודשין גופיהו, זכי ליה נמי מאי דאתי מחתתיו:

מן"ל דמקニア בכוף וכopsis דאבא הוא בו ואימא לדידה. פירוש ודרשין הци אין כסף ביציאה זו אבל יש כסף ביציאה אחרת. ופרקין השთא אביה מקבל קידושה דכתיב את כת' נתתי לאיש הזה ואיתיו שקלא בספא. פ"י דכינון זוכיתה לו תורה שרשאי לקדשה בעל כרחה ושללה מדעתה, והוא הшиб מקנה ובבעל דבר וממןו היא חשובה בענין זה, וכינון דאי הוי מקנה לא סגי דלא להו בספא דיליה, דאי איה שקלא בספא איה הшибה בעל דבר ואין האב אלא כשליח, וא"כ האיך אפשר לו קדרשה בעל כרחה:

ופרביןן ואימא הני ملي' קטנה דלית לה יד אבל נערה דעתה לה יד תקדש איה נפשה ותשקל בספא. איכא למידך והא קרא דעתบท נחת, בענירה כתיב דהא במוציא שם רע כתיב והחטם בענירה ממש הכתוב מדבר דהא כתיב וסקולה, ואילו קטנה לאו בת עונשין היא. ויש מתרצין דאי'ג' הדשתה בשעת עונשין היא גדולה, בשעה שקדשה קטנה היהת, וה"ק קרא את כתני נתתי בעודה קטנה. וכי תימא וקטנה למה לי קרא השთא זובני מזבין לה קדושי מבועיא. איכא למימר שאני מכירה שלא מכר לו אלא זכותו, שהרי אף מרשות אדרון יוצאה בענירה, אבל קדרשין שאינה יוצאה בענירות ולא בברורות, אין אדם מוכר דבר שאיינו שלו וכן נראת דעת רשי' ז"ל ואינו נכן. ועיקרים של דברים דודאי בין בענירה בין בקטנה פשיטה לנו מילתא שהאב יכול לקדרשה מרכטיב את כתני נתתי, ובאה כ"ע מודו ולא איפלגו לנו קמן במקילין (מ"ג ע"ב) אלא בדידה אם יש לה יד לנערה לקדרש אף היא עצמה או אביה ולא היא, אבל באביה ילכא מאן דפליג, ופשיטה לנו מילתא דכל היכא דאבא מקדש לה איפלו כשהיא נערה איהו שkil כספא ומארמיין לעיל, דהא לא אפשר בלאו הци, אלא הינו דאמרין דנעורה דעתה לה יד מיהת להתקדש כשאין לה אב כי יש לה אב נמי תקדש איה נפשה ותשקל בספא כיון שהיא קדרשה עצמה:

ומהדריןן אמר קרא בעניריה בית אביה כל שכח נעריהם לאביה, פ"י ולא איצטרכין קרא אלא להיכא שקידשה איה נפשה:

ואמריןן אלא הוא דאמר רב הונא מנין שמעשה הכת לאב שנאמר וכי ימכור איש את ברתו לאמה מה אמה מעשה דודיה לרבה אף בת מעשה דודיה לאביה. פ"י והאי לאמה מיותר הוא לדרשה וה"ק את בתו שהוא לו לאמה תיפוק ליה מבניריה בית אביה, אלא ודאי דמהו לא ייכא למשמע לא למשעה ידיה ולא לקדרשין, דההו קרא בהפרת נדרים בלבד הוא דכתיב:

שתהא חזקה קונה באשה כשרה, שהרב בר פשוט שאין חזקה קונה מדין כסף. ויש ספרים שכותב בהם אתה בפחות מושה פרוטה לא מקניה נפשה, ולאו למירא דתלייה מילתא בקfidata של אשה ובכדעתה כדמשמע מפרש"י ז"ל, דא"כ למה אין חליפין קוניין באשה מיהת כשייש בהם שווה פרוטה, אלא ודאי אין בטל קניין חליפין באשה אלא לפי שאינם בכלל כסף כמ"ש, ולפיכך אפילו היא רוצה ואפילו הם שווים ממון גדול, לא מקניה בהו. אלא הци פירוש ואחתה הנקייה בכסף לא מקניה נפשה בפחות משוה פרוטה אפילו מדעתה, דפחות משוה פרוטה אינו חשוב ככל וממן ואינו קונה בקרען ואי אפשר לה להקנות עצמה בדבר שאינו כסף ולא ממון וגוזרת הכתוב דבענין כסף או ממון, בטלה דעתו אצל כל אדם פחות משוה פרוטה כסף או ממון, ווא"ג דאיכא אינייש דחשיב ליה שהוא ע"ק' הנטע נעשה חליפין. ואיכא למימר דהא לאו ראייה היא כיון דעתנהו בסוף שאינו טובוע שהוא כל', וגוזרת הכתוב הוא דבענין כל' דומיא דעתל:

דף ג ע"ב

מניןנא דסיפה למעוטי Mai למעוטי חיליצה בו עד ספר כריתות ספר כורתה ואין דבר אחר בורתה פירוש הר' דרשא לרבי יוסי הגלילי הו (לקמן ה' ע"א), דאיילו לרבען כריתות לדבר הכרות בין לבינה, והק' דרשא נפקא להו מלכטיב (דברים כד, א) וכותב לה בחביבה מתגורשת ולא בדבר אחר (ג"ז שט), אלא דכינון שאין זה מקום עיקרו של דבר והדבר מבורר שכן הדין אפילו לרבען, לא קפיד תלמודא ומיתתי הא. והכי אשכחן דכוותא במסכת סנהדרין (לי"ד ע"ב²) דאמרין מה נגעים ביום אף דיןבים ונגעיהם ממנו דין רכטיב ובאים הראות בו בשור, והק' דרשא דאבי' היא, דאיילו לרבעא לא נפקא להו (מורק' ח' ע"א) אלא מכונגע נראה לי (ויקרא ז, לה) ולא לאורי, והא ודאי דרבא הוה עדיפה לייה, אלא דנקית הדרא מיננייהו ולא קפיד. ובמסכת מגילה (כ' ע"א ע"ש בתוס) נמי אמרין אין מוחלין אלא ביום מןא דין רכטיב וביום השמנין, ואילו במסכת שבת (קל"ב ע"א) דרשין ביום ואפילו בשבת, ונפקא דין דמליה ביום רכטיב ובן שמונת ימים ימול, ודכוותה טובא בתלמודא.

ומסתכרא דה"ה דמאי לימי רכיבא דמניןנא דסיפה למעוטי שאינה מתגרשת בסוף סדר"³ א נקיש יציאה להויה בסוף אף יציאה בסוף, קמ"ל ספר כריתות ספר כורתה ואין דבר אחר כורתה, אלא דמשום דמיוטא דכopsis מתברר ספר ללקמן (ה' ע"א) נקט הא דלא איירין בה וס"ד דאתיא מ"ג. מיהו בפירושא דפרק הא מפרק אידך בספר כורתה ואין דבר אחר כורתה ולא שנא כסף ולא שנא חיליצה, ננ"ל:

הערות ור' ותב'

ג) וכ"ה בnderה דף נ' ע"א ועמ"ש התוס' בסנהדרין שם בד"ה דכתיב:

קידושין

שנבעלה לפסול לה פסלה מן הכהונה אלא הכי פירושא זרע
זרעה פסול מניין ת"ל זרע אין לה עין עלה:

זהה אפקטיבית לזרע ורעה. דקס"ד דמאיין לה הוא דמפיקני ברישא זרע ורעה. ומהדרין זרע ורעה לא צרך קרא דבנוי בנים הרי הם לבנים. אכן למידך דהא בפרק יש נוחילין (כ"ב קט"ז ע"א) הא דכתיב בפרשת נחלות בן אין לו מרובין בני בנים מדכתיב בן אין לו עין עליון וכן נמי ביבמות¹) גבי יבום, אלמא בניים אינם לבנים. ותירצחו בתוספות (כ"ב שם ד"ה בן הכהן) דשאני ההכא דכתיב זרע, דמשמע אפילו בני בנים והיינו נמי דאמרין לדלזרע ורעה לא צרך קרא דין לו, ומלשון זרע משמע אפילו בניים. והכי מוכח בסנהדרין (ס"ד ע"ב) דאמרין מעביר בנו ובתו באש אין לי אלא בנו ובתו בן בנו ובן בתו מניין ת"ל כי מזערעו נתן למולך, אלמא בנו ובתו דוקא חרעו משמע אפילו בניים. מיהו יש אחרה שיפה כה הבן מכח הזרע, דאללו בן ממשמע אפילו זרע פסול וכדאמרין החתום ביבמות (כ"ב ע"א) מי שיש לו אח מ"מ זוקק את אשתו ליבום ואמרין מ"מ לאתורי ממזר ס"א נילף אחווה אהוה מבני יעקב מה החתום כשרים ולא פסולים אף הכא נמי כשרים ולא פסולים קמ"ל, אלמא דחתם דכתיב בן ואה משמע אפילו פסול אבל זרע לא משמע אלא כשר, והיינו דאמרין הכא דכי אצטרכיך רביה דין לו עין עליון לזרע פסול דאללו זרע גופיה לא משמע אלא כשר:

ואיזטראיך למייבט קדושה לאביה ואיזטראיך למייבט מעשה
דייה לאביה دائ' בתך רחמנא קדושה לאביה הו
אמיגנא חטם הו דלא טרחה בתו. וכי תימא אי מהאי טעמא הו
נילך מניהם מציאתה דהו לאביה מדאוריתא, דההיא נמי אתי
לה מעלאה ולא טרחה בהו ואילו בכתובות (מ"ז ע"א) אמרין
דרמדניינא דאוריתא מציאתה לעצמה אלא זוכי בה מדורבן משום
איבבה. ואיכא לומר דלא דמייא מציאתה לקידושין זולמא שאני
קידושין שהוא יוצאה מרשותו ומשום הכל זכינו לו ליה רחמנא.
אי נמי דשאני מציאת דלא שכיחה וכמיין דלא שכיחה לא וכי
לייה רחמנא:

ואיל' אשמעין מעשה ידיה משום דכא מיתזנא מינית תמייה
AMILTA HICHI AFISHAR LOMER DEMUSAH YDIA TACHA MIZONOT, VEA
אָסְמַנְתָּא הַיְכִי אֲפֵשָׁר לֹוֶר דְּמֻעָשָׁה יְדִיָּה תָּחַת מִזְוְנוֹת, וְהָא
אָסְמַנְתָּא רְצָחָה לְזֹנָה הַרְשָׁוֹת בַּיְדָוָו אֲפֵלָו הַכִּי הַעֲדָפָתָה שְׁלָו.

וְוְאַיְכָא לְמַיְמָר דְּהַכִּי קַאֲמַרְינָן דְּרוֹחָמָנוּ זַיִ לְאַבְיָה מַעֲשָׁה יְדִיָּה
מִשּׁוּם שִׂוּודָה תּוֹרָה לְסוֹפֵר דַעַתָּן שְׁלַבְיוֹת שְׁדוֹרָה הַבָּא לְזֹן אֶת
בְּתוֹ מִסְתְּמָא, וְאַעֲגָז דְּלָא חַיְבָה בְּמִזְוֹנָתִיהָ, מִ"מּ מִפְנֵי שְׁכָנָן
דְּרוֹכָו זַיְיכָה לוּ מַעֲשָׁה יְדִיָּה בֵּין כָּולֶם כְּשַׁזְׁן אַוְתָה בֵּין הַעֲדָפָתָה,
וְוְכִי מִתְזָנָא מַמְעָשָׁה יְדִיָּה חַשְׁבָּינָן כָּאַילָו אָמֵר לָהּ צָאי מַמְעָשָׁה
יְדִיךְ בְּמִזְוֹנוֹתִיךְ וְלְפִיכְךְ הַעֲדָפָתָה שְׁלָו. מַוְיִ רְבִינוּ נְרָיו:

הערות זר זהב

(ד) לא מזאתי בשום מקום ביבמות דילך בןנו מהאי דכתיב ביבום רוכבן אין לו, דמוקמיין שם דף כ"ב ע"ב לאחורי ממוד ומסתמא גם הוא דאם ר' ל' שם בדף ל' ה' עיני עליו פרושו לרוכבת ממודו, והותס' במסכת בכ"ב דף קטו' ע"א העלו בשם הר"י דבי בנים כבניהם לעניין יכום אונקלתונה דילפיגן. וע"ש ובמ"ש בתוס' ביבמות דב' כ"ב שם:

ובci תימא נילך מבשת ופנמ. תמייה מילתא דהא הtam בכתובות
(מי ע"ז) ילפין בשת ופgem דהויא לאביה מקדושי נערה, וא"כ
השתא דאתכי לא קיימין אקדשי נערה דלהויא לאביה היכי קים
LEN דבשת ופgem דאביה הווי והיכי ילפין קדושים מנייהו. ויש
מתרכזים דהשתא בעמעה יהה אירין וועליהו קאמורין דנילך
מבשת ופgem ולא נהירא. אבל הנכון דאן לא קשיא לא בקדושים
נעורה היכא דקדשה אביה, דודאי קידושי דידייה הווי כדפרישנא
עליל, וכטקה-התקה מיניה ילפין שפיר לבשת ופgem דהויא דאכ מתוך
שבדיו למסורת למגולם ומוכחה שחין, והדר ילפין לקדושי נערה
שקדשה אייה נפשה דהויא מבשת ופgem, וכי היכי דבשת
ופgem דידייה הווא הרין כסף קדושים אפיקלו כשותקדשה ע"ז
עצמיה, וכן פ"י בתוספות. עוד יש לפреш דהשתא לרוחא דמלתא
פרכין דlbraceת ופgem אפיקלו נפקא להה מדוכתא אחריתא שלא
מקדושין לא מצינו למגמר מיניה לקדושים דלא דמי להדרי,
ודכחותא בתלמודא:

שאנו בושת ופנום דאכיה נמי אית ליה צערא בגיןו. כך היא הגירסה ברוב הספרים. ותמייהו לאן זהה בORTH של חבלות דאית ליה צערא ולא הוו דידיה, ואפלי קטנה עשו לה סגולה כדאיתא בפרק החובל (ב'ק פ"ז ע"ב). ועוד כייש בעניין בן טוביים דאית להו צערא לבני משפחה hei נמי דיהיב להו בשת לבני משפחה. ואיכא למימר דהכא לאו למימרא דמשום דאית ליה צערא בגיןו זכי בהו אב, אלא hei קאמירין דליך למילך קדושים מברשת ומגמ מה מצינו דהא לא דמי אהדרי דבهائي אית ליה צערא ובchein לית ליה צערא. אבל רשי זיל גרים וכן היא במקצת נוסחאות שאנו בושת ופנום דאכיה נמי שיד בגינויו. כלומר מתוך שבידו לפגמה ולכישעה שהרי בידו למסורת למנול ולטוכה שחין, אבל כנטקדשה על ידי עצמה אימא דאייה תשקל כשפא, וזה גירסא נכונה:

אלא מסתברא דיציאה דבוזה קא ממעט. פי' והכי דרשין אין
כסף ביציאה זו לאדון זה אבל יש כסף ביציאה אחרת
לאדון אחר ומנו אב, וילפין מינה קדושין אפילו היכא
דקידשה נפשה, דאילו קדשה אביה לא צרייך קרא. ופרקין וזה
לא דמייא האי יציאה להאי יציאה בו. כלומר היכי מעטען
מציאה זו יציאה דקדושים זהא בקדושים ליכא יצאה כלל
שהורי עדין היא ברשות אביה עד שתכנס לחופה. ופרקין
זהתם נמי אייכא יצאה כיון דלענין הפרת נדרים מיתה נפקא
לייה מרשותה וכיוון דאייכא שם יצאה ע"ג דלא דמייא למגורי
לייצאה זו שיזוצאה מרשות אדון למגורי ולא נשתייר לו בה
זכות, שפיר אייכא למדרש אבל יש כסף ביציאה אחרת לאדון
אחר. כן נראה לי לפреш:

ר' ר' ע"א

דתנית ואך אין לה אין ל' אלא ורעה ורעה מנין תלמוד למל
ורעה אין לה מכל מקום אין ל' אלא ורעה בשר ורעה פסול
מנין. פ"י לאו זרע פסול ממש דההוו לא ציריך קרא, לכל

גדולה למפרע אלא כשהbayו סימני טрис ואילונית. ובקלותה פרשтиיה פ"א [פירוש אחר]:

דף ד ע"ב

ויתנא דמתני איתי קדושי כסף מהבא רתניה כי יקח וכו'. פירוש ומוכח הכי מدرנקט לשנה דנקנית כדדיין לעיל (ב' ע"א):

והלא דין הוא ומה העבריה שאינה נקנית בכיה נקנית בכסקף. וקשה לנו מה לאמה העבריה שכן אין קניינה לשם אישות ולא שייכא בה ביאה ולא משום קולא דבריה הוא. ואיכה למייר דתנא סמיך אהא דאפילו נימה דפרק מדין ק"ו אכתיathy שפיר بما מצינו מה מצינו באמה העבריה שכסף קונה אותה, אף זו נמי נקנית בכסקף, ומושום הци לא קפיד ואיית לה בתורת ק"ז. ואנן מהדרין דאפילו بما מצינו לאathi דאדמדמית לה לאמה נרמיה ליבמה שאין כסף קונה בה.athi דלמאה אמרין מה ליבמה שכן אין נקנית בשטר. כלומר דלאמה העבריה ראוי לדמותה יותר מלדמותה ליבמה, שהרי זו דומה לאמה העבריה בצד אחר שהיא נקנית בשטר משא"כ ביבמה, הילך הци עדיפא לנו למיגמר כסף מאמה במאה מצינו, ויש פנים [נ"א: דרכין] אחרים, וזה הנכון:

ואיצטראיד למכתב כי יקח וכו' עד הוות אמינה היבא דיבבה לה אויחוי לדידיה וקדשתיה הו קידושיה קרוישן. פ"י ולא שניין בין דיבבה אויחוי כספה לדידיה או דיביב אויחו לדידיה בכל חד מיניהו הויא מקודשת כיון דאייכא כסף. וכי תמא היכי קס"ד למייר הци, דהא אמרין לעיל (ג' ע"ב) מסתראו יציאה דכוותה מעט אין כסף לאדון זה אבל יש כסף לאדון אחר ומנו אב, ואיך אויחוי היבא כספה לדידיה היכי הוי כסף דאב, דזכותה בתזו זכי ליה רחמנא ולא זכות חתנו. ואיכה למייר דאן דרשין ואבל יש כסף לאדון אחר ומנו בעל, *(דכי היב אויחו כספה לדידיה דרשין אדון בעלה, וכי ייבבה אויחי כספה לדידיה דרישן אדון דיביב זכי היב ואילו לחשולם שיש היה לה לעבור עד כ"ב שנים והשתא נפקא כשהיא בת ששה שנים מפני שלא היבאה סימנים והיא קטנה והויא בוגרת כשהיא בת עשרים נפקא לה בשש, ואם כשמכרה כספה לא תיפוק קודם י"ב שנה, תיפוק ליה דהא מקמי והויא בוגרת כשהיא בת עשרים נפקא לה בשש, וכשהיא בת עשרים וששה שנים מפני שלא היבאה סימנים והיא קטנה ואילו לחשולם שיש היה לה לעבור עד כ"ב שנים והשתא נפקא כשהיא בת עשרים וארבעה שנים מכאן דלא תיפוק דהא איגלאי מילתא למפרע דזבינה לאו זביני דכי זבנה כשהיא בת ששה שנים גדולה יותר. ואיכה למייר דהאי קושיא ליתא לדיעות כשהיא קטנה עצמה דהיא זבינה זבינה כשהיא איילונית נעשה גדולה למפרע ואיגלאי מילתא שהיה דינה לצתת בשנת י"ב ומחזקה דהויא בוגרת ויש לאדון לשלם לה כל מה שנשתעבדה מי"ב ומחייב ומעלה עד שש עשרה. וכן הא דאמר רב אש לא נצרכה אלא לעיקר זבינה איילונית הци נמי קאמר ס"א לא הוה זבינה זביני דכי הות בת עשרים ואילאי מלהא למפרע שהיא איילונית יבטל המקח וחזריו זה זהה דלא אמר רחמנא דלזבין לה אלא כשייש לה נערות דתיפוק לאלתר ולא תעהב הרבה ברשות אדון, אבל לא מתיא סימני נערות דאית לה לעכובי טובא לא הוה זבינה זביני, קמ"ל דכינוי גגלי רחמנא דתיפוק בוגרות אשומען זבינה זביני. ריבינו הגadol זצ"ל. יש להראב"ד ז"ל בזה ג"כ תירוץ נכון, שאינה נערת גדול או

ונפה ויצאה חם אלוי ימי בגורות אין כבוק אלוי ימי נערות. הא דוריש בגורות קמי נערות אף על גב דערות קודם בזמן, אפשר דמסום דפשיט דיניה טפי מקדים ליה, אי נמי משום דורשין לעיל בגורות אין כסף לאדון זה אבל יש כסף לאדון אחר נקט הכא ויצאה חם לבגורות ואין כסף לנערות:

ולכתחוב רחמנא נערות ולא בעי בגורות אמר רבה בא והוא ולמד על זה. פ"י קס"ד דרבה דה"ק דלכתחוב רחמנא אין כסף לימי נערות ולא בעי בגורות ומשום הци אהדר רבה בא זה ולימד על זה, שלא נוקים אין כסף לימי בגורות מידידי דהו Athosheb ושביר. וא"ל אבוי מי דמי התם תרי גופי נינוח. פ"י ומילתה עצבר דאתה הווא תרווייהו, וככין דכן ע"ג דיליף שכיר מהוшиб מק"ז אפלו הци טrhoה וכותב לה קרא, אבל הכא הדא גופה היא ואיך נפקא בנערותתו תו לא את ליקמן דינא דתיפוק בגורות, ואמאי כתוב רחמנא מילתא דלאathi לעולם, כלומר ואנן הци פריכין דלכתחוב רחמנא נערות בפירוש ותו לא צריך בגורות כלל:

אלא אמר אבוי לא נצרכה אלא לבגר דאיילונית. שאין לה ימי נערות ומקנות יוצאה לבגורות ס"ד"א בנערות תיפוק בגורות לא תיפוק קמ"ל. הקשה הרואב"ד ז"ל אכתי הא למה לי קראי, אבל הци נמי דהאי גבריא אימת קא זבין לה אם בשמכורה בעודה קטנה קודם י"ב שנה, תיפוק ליה דהא מקמי והויא בוגרת כשהיא בת עשרים נפקא לה בשש, ואם כשמכרה כספה לא תיפוק קודם י"ב שנה מכאן דלא תיפוק דהא איגלאי מילתא למפרע דזבינה לאו זביני דכי זבנה כשהיא בת ששה שנים גדולה יותר. ואיכה למייר דהאי קושיא ליתא לדיעות כשהיא קטנה עצמה דהיא זבינה זבינה כשהיא איילונית נעשה גדולה למפרע ואיגלאי מילתא שהיה דינה לצתת בשנת י"ב ומחזקה דהויא בוגרת ויש לאדון לשלם לה כל מה שנשתעבדה מי"ב ומחייב ומעלה עד שש עשרה. וכן הא דאמר רב אש לא נצרכה אלא לעיקר זבינה איילונית הци נמי קאמר ס"א לא הוה זבינה זביני דכי הות בת עשרים ואילאי מלהא למפרע שהיא איילונית יבטל המקח וחזריו זה זהה דלא אמר רחמנא דלזבין לה אלא כשייש לה נערות דתיפוק לאלתר ולא תעהב הרבה ברשות אדון, אבל לא מתיא סימני נערות דאית לה לעכובי טובא לא הוה זבינה זביני, קמ"ל דכינוי גגלי רחמנא דתיפוק בוגרות אשומען זבינה זביני. ריבינו הגadol זצ"ל. יש להראב"ד ז"ל בזה ג"כ תירוץ נכון, שאינה נערת גדול או *) כך הගירסא בכתב יד. אמן בדפוסים נוסף כאן: ולי נראה בה תירוץ אחר [דכי היב אויחו] כספה לדמותה אביה מקבל קדושה ואיה הדין נותן שהיא הכסף שלו דהשתאות אביה מקבל קדושה ואיה

פודין בו הקדשות הוא שקנה כאן, נימא דיו לבא מן הרין להיות כנורן ומה התם אין פודין מדין כסף בשטרות ועבדים וקרענות אף הכא נמי איןasha נקנית בהם, ואילו אן קייל דנקנית בכל שוה כסף. ואיכא למייר דהא ליתא דאן עיקר קדושין לאו מפודין הקדשות נפקא לנו אלא מכבייך ולא אתינן ליגמר הכא מפודין הקדשות מידי אלא רק אמרין דמהת שמעין דכסף חמור משטר, הא לעניין שוה כסף האי כדינה והאי כדינה, כנ"ל:

ומה ראי. כלומר למדרש ויצהה והיתה להקיש היה ליציאה, אםא איפכא להקיש יציאה להוויה ונדרוש וכותב לה לומר שאינה מתקדשת בכתיבה:

הרי זה גיטיך על מנת שלא התשיין. פי' כל ימי חייכי, אבל כל ימי חי וכל ימי חי פלוני כרויות היה, די מיתת בעל או ההוא פלוני לא אגידה בה, והכי איתא התם (גיטין פ"ג ע"ב). וכן הדין באומר ע"מ שלא נשאי פלוני דהוי כרויות מהאי טעמא, כיון דאפשר דמיית ההוא פלוני ותאה מותרת לכל אדם. ולא דמי לחוזן מפלוני (שם פ"ב ע"א) דהතם איכא שיורא בגירושין ואפילה שיורא לשעה אינו כרויות, אבל הכא גופא דעתא לגמרי שרי לה לכ"ע ואין אסורה אלא משום תנאי, וכבר הארוכתי בזה במקומו בס"ד:

שלא תלוי לבית אביך לעולם אין וזה בריתות. פי' לאו דוקא בהאי לישנא דהא אם מת אביה או שמכר הבית או נתנו לאחר יכולת ליכנס שם כראיתא במסכת נדרים (מ"ז ע"א) בהדייא, וכיון דכן הא אפשר דלא אגידה בה כל ימיה והו ליה כאמור שלא תשתיין כל ימי חי פלוני, ואפילה כי אמר לבית אסורה בן, אפשר של אביך, נהי דאם מת אביה או מכיר הבית אסורה בן, אפשר דנפילה בית וחתורי כישה האמור שלא אכנוס לבית זה של פלוני אם נפל ובנאו מותר ליכנס שם. וליכא לאפשרי בין נוראים לתנאים כמו שכחוב ובים. אלא הכא באומר לקרוע זה של אביך והשתא מתסרא בהיה אפילה לאחר מיתה או מכירה ואפילה לאחר נפילה דקרוע גופיה איתא הכא, וכן לעניין קונם. ואפשר לדגביה הא אם הבית חזק ואינו רעוע, לא היישין לנפילה שיפול בחיה, ולפיכך כי אמר לבית זה של אביך אינו כריאות שמאל לא יפלול בחיה והדבר קרוב כיון שהוא חזק. אבל בתוספתא (גיטין פ"ה הי"ג) מוכיח כלשון הראשון כדפרישנה בדורותיה. יש לדברי רבינו משה במו"ל בעניינים אלו (עי' גירושין פ"ג הי"א) דברים שאין מחורורים כל הצורך:

בסוף נמי איתיה באמה העבריה בעל ברחה. פירוש רש"י ז"ל שכן האב מוכר את בתו כשהיא קטנה בכיסף בעל ברחה. ולא נהירא דכיוון דקטנה היא ואני ברשות עצמה ואביה הוא המקנה והוא בעל דבר והמכר נעשה מדעתו, הא לא חשב בעל ברחה, דאן בע"כ של מקנה אמרין והכא הא איך דעתת מקנה, ומדעתה לא איכפת לנו. ותו דאי משום הא חשב בעל ברחה, היכי מהדרין לקמן דבאיות בע"כ לא אשכחן, שהרי האב יכול לקדש בתו קטנה או נערה בע"כ, ואע"פ שרשי ז"ל

שקלא בספה, אלא ודאי דההמ ייהיב טעם אמאי שני בין גירושין לקידושין. אבל עיקר טעם דאבייה ולא היא הינה ממשום מי דאכראהן הכא דכספה דאב היו, וכיון דכן איהו מקבל קדושה. וויל' רק אמר התם דברין היא ובין אביה מקבל קדושה סבירא ליה דלעלם יש לה יד לנערה לקבל קדושה וממנו דקידושין הוא זוכי לה וחמנא לאב מדירה כי היכי זוכי לה נמי מעשה ידיה וההלך אב' יוחנן, רבינו נר"ז:

מה ליכמה שכן זוקקה ועומדת בו. קשיא לנו דהאenan בתורת ק"ז אתינן עלה ולא בתורת מה מצינו, וכיון שכן כי הוי זוקקה ועומדת מי הוי מ"מ ע"פ שזוקקה ועומדת מצינו שקונה בה ביה ואין כסף קונה בה וא"כ הוי לא ביה חמורה מכספה. ואיכא למייר דהכי קאמרין דהא דבאייה קונה ביבמה ולא כסף לאו משום חומרא דבאייה הוא אלא משום דההמ כ"ז תורת ק"ז שהיא זוקקה ועומדת הרי היא כארוסה ובאייה שלה עושה נשואין משא"כ בכסף שאינו עושה נשואין, אבל בו שהיא תחולת קניין ואירועין, מנין לנו דבאייה עדיפה אדרבא אימא לא דבזו שהיא תחולת קניין כסף עדיף טפי ואימא לך דבאייה ראתה למגור ולא לקנות לתחילה שכן היא לעולם גמר מעשה, וכיסף ראוי לקנות בו לתחילה ולא למגור. והא לייכא למיפור ומה כסף שאינו גומר ליבמה קונה, ביה שגורמות ביבמה אינו דין שתקינה, וכדיילך ובו הונא לקמן (ה' ע"ב) לאוכחו דחוופה קונה שהיא גומות אחר כסף ואין כסף גומר, דעתפי שייכא חופה להיות תחולת קניין ככסף כיון שיש אחראית מעשה, מביאה שאין אחראית כלום, כנ"ל:

דַּפָּה ח ע"א

ומגנין שאף בשטר. והוא דפריש ביה מקמי שטר ולא נקייט שטר אחריו כסף כסדורה דמתני, משום דהכא מקרויא דריש להו ונקייט סדורה דקרויא כי יקח והדר ובעלה והדר ויצאה והיתה:

וזין הוא ומה בכיסף שאינו מוציא מכנים שטר שמצויא. כלומר יש בו כח דהיתרא להתריר האסור אינו דין שמכניס ויוסור המותר דהא ודאי כח דהיתרא עדיפה. והקשה הרاء"ד ז"ל אמאי לא איתי ליה בק"זمامה העבריה ולימא היכי ומה אמא העבריה שאינה נקנית בבייה נקנית בשטר מי שנקיית בבייה אינו דין שנקיית בשטר, וכי מפרקן קל וחומר משום דאמה אינה נקנית לשם אישות,athy בימה מצינו כדפרישנה לעיל (ר' ע"ב ד"ה והלא). ומסתברא דלאו קושיא היא דאתמי איכא למיפורן מעיקרה דדרינה כדפרקן רבי אשלי לעיל (ר' ע"ב) מה לאמה העבריה שכן יוצאת בכיסף וauseג דלעיל אתינן למילך כסף והשתא ילפין שטר, כיון דמה מצינו הוא, שפיר איכא למייר שאין זו דומה לאמה ללמידה ממנה כיון שאמה יוצאה בכיסף: ואין זו יוצאה בכיסף:

מה לכיסף שכן פודין בו הקדשות ומעשר שני. פי' והוא ג"כ כח דהיתרא, משא"כ בשטר. וכי תימא ואי משום דכסף

למיימר בלישנא דאתקפתא דהא רישא אסיפה קא פריך, והויה ליה למיימר הא גופא קשייא, אלא דלא דק, ודרכותא [ס"א: טובא] בתלמידו:

טעמא דעתן הויא ואמר הויא נטן הויא ואמרה הייא לא הויא קידושין. קשייא לנו אמריא לא דיק נמי הא נתנה הייא ואמר הויא לא הויא קדרשין, דהא בינוון דקחני רישא נתן הויא ואמר הויא כל היכא דאייכא חד מיניהם בדידיה בין אמריה בין נתינה לא הויא קדרשין, ומיסיפה משמע אייפכא דלא מפסיל עד דחווי תרווייהו בדידיה אמריה ונmittה. ואיכא למימר דבנתנה הייא פשיטה מלטה לכלא למטעי דהא בעין שיהיא הכסף משלו כרכתייב כי יקח, ולפיכך אם אדם חשוב הויא ואמר לה הרוי את בנהנתו שהוא כסף מקדשא והויה ליה נתן הויא ואמר הויא, ואי לא אמר לה בההיא הנאה אלא שקדשה בכיסף עצמו נתינה לו אי נמי דליתיה אדם חשוב וליכא הנאה, פשיטה דלא הויא קדרשין והיינו עיקר פשיטותיה ذקרה ולא איתנן למידק אלא אמרה הייא דלא מתפרקษ בקרוא כולי האי:

פרקין רישא דוקא. כלומר דתרווייהו בדידיה בעין, סיפה כדי נסבא. ולא דק תנא בסיפה לימיינן ליישנא דיקא. ואקסין ותנאו סיפה מילתא דסתורה לרישא אלא היכי קאמור נתן הויא ואמר הויא פשיטה דהו קדרשין. נתנה הייא ואמרה הייא פשיטה דלא הויא קדרשין. נתן הויא ואמרה הייא נעשה כמו נתינה היא ואמרה הייא ולא הויא קידושין, פ"י דמתניתין חסורי מהסרא וקחני בפסקא מי דפסיטה ליה דכי אייכא תרווייהו בדידיה ההו קידושין, ומהנה דכי ליכא חראה מנייהו בדידיה, הויה כאילו ליתנהו לתרווייהו דפסיטה דלא הויא קידושין. ואין הפירוש הזה מהו דאייכי הוי לה למימר חסורי מהסרא. ויל' لأنן מחרצין דהא דקחני בתיריה נתנה הייא ואמרה, או אמרה הייא, והיכי קאמור דבין שאמרה בלשון זו בין שאמרה בלשון או, הכל שווה:

אייבעית אימא נתן הויא ואמרה הייא ספיקא וחישיןן מרבען. מסתבראו לי לפרושי דה"ק דתנאו לא קתני אלא הני תרי בכוי דפסיטה ליה ואידיך באח חליתה מספקא ליה אי הויא קדרשין או לא, כלומר ומרישא דיקיינן נתן הויא ואמר הויא מקודשת גמורה, אבל נתן הויא ואמרה הייא אינה מקודשת גמורה אלא ספק, וכן בסיפה אינה מקודשת כלל, אבל נתן הויא ואמרה היא חושיןן מספק. והשתא לא קשייא דוקיא אדווקיא כלל. ולאו משום דבר אמרה היא מדינה להו קדרשין דהא ודאי אמרה שלו בעין דכתיב (דברים כד, א) כי יקח איש ולא שתליך אשא לאיש, אלא טעמא דספקא ממשום דחייבין ע"פ שאמרה היא בינוון נתן הויא שמא היה דעתו בנתינתו על סתם שלה וכאיילו אמר לה הילך כמו שאמרת שתהא מקודשת לי ע"פ שלא פירש כן משום חומרא דראש איש חיישין להא מדרבען לשוויה ספק מקודשת להצרכיה גט. אבל איןנו ספק גמור שהדרין

נשמר בכגן דה"ק דלא אשכחן בעלמא כסף באישות בעל כrhoהداولו בקידושין דהכא אכתי לא קים לנו.^{*} ולא נהירא דהא אפיילו לא משכחין ליה בעלמא Mai איכפת לנו כיון דאן צד דין שוה פרלינן, ועוד דאי בעלמא קאמרין Mai איריא בעל כrhoה אף מדעתה לא משכחין לה. ובתוספות היו מתרצים דסתמא דמליטה בקידושין ניחא לה ומדעתה הוא, אבל מכר לא ניחא לה והויב בעל כrhoה. ולא נהירא שהרי אף כשהיא גURA ובת דעתה מוסרה למונול ומוכחה שחין ואפיילו היא צוחחת. אבל הנכון כמו שפירש ר"ת ז"ל כסף נמי איתא באמה העבריה, שהאדון מייעד אותה בכיסף דשפחות אפיילו בעל כrhoה של אב ובעל כrhoה, ומהדורין דבכיסף הניתן לאישות לא אשכחן שיהיא בעל כrhoה שעניין מכירה זוז שפחות היהת ועל דעת שפחות קבל אביה כסף זה, אבל שטר ובביה איתנהו בעיקר אישות בעל כrhoה, שטר בגיןוין ובביה ביבמה:

מהדר לא אתיין היה דרא מתרתני. פ"י ונימה מה מצינו בשתיים אלו שקוניים בעלמא וקוניים כאן, אף איני אביה זה השלישי שקונה בעלמא וקונה כאן:

אמר רב הונא חופה קונה מק"ז כי אמר רבא שני תשובות כרבך כי אמר אבי כי. ומסתברא דהלהכתא כרב הונא דהא איתייה לה שפיר במה הצד ומאי דפריך רבא הא פריך ליה אבי ובהא דלאו עיקר מירא דידחו ליכא למימר דהלהכתא כרבא, ואע"ג דאמרין לעיל (ג ע"א) ולרוב הונא דאמר חופה קונה, אפ"ה הלכתא כוותיה דהא אשכחן כוותיה לקמן בפרקין קובץ קידושין ורשותה כרב נחמן [דראמר] פירוי לא עבדי חיליפין Mai אייכא למימר, והלהכתא כרב נחמן. אבל הגאנונים ז"ל לא היביאו בהלכותיהם הא דרב הונא משמעו דזחוו לה מושום פיריכא דרבא וכפשתא דמתני דשלש תנן ארבע לא תנן וכדרדייקין לעיל (ג ע"א) מניניא דרישא למעוטי חופה. ולמעשה ראוי להחמיר. ובמסכת יבמות פרק הבא על יבמותו (נ"ח ע"א) אמרין עד כאן לא קאמар ר"מ אלא קדרשין דקני לה אבל חופה דלא קני לה, וממשם כסברא דרובותא^{**} ז"ל אבל ליתא כדרירונא הותם (ד"ה חדך אתה). ומיהו מכללה שמעיןן דקידושין כסף ושטר מדאורייתא הם והוא כתיבי בהדייא כדדרשין לעיל וכדר אמרין הכא תנא מילתא דכתיבי בהדייא, ולפיכך סוקלין ודנין על דידיין. והא דאמרין בכמה דוכתי אפקעיניהו רבען לקידושין מיניה ופרקין תינח דקידוש בכפסא קדריש בכיבאה Mai אייכא למימר (כתובות ג ע"א וועה), לאו משום דקידושי כסף מדרבען כדריפישית רשיי ז"ל, דהא ליתא, אלא מטעם נכוון בדבר כדריפישית בדרוכתא (שם), זהה ברור ואין בו בית מיחוש:

דף ח ע"ב

תנו רבען כיצד בכיסף נתן לה בכיסף או שוה בכיסף ואמר לה כי מתקיף לה רב פפא כי. הא ודאי לא הויה ליה

* בכתבי: מ"מ לא נהיר דהא בסוגיא لكمן גבי (חוותה) פרלינן היכי דכסף באישות לא אשכחן בע"כ:

**) בכתבי: כסברת ר"ת ז"ל:

הענית ואחר כדי ריבור שפסקו מדברם אמר אהא, דהשתא
משמע לנוירות טפי מתענית. א"נ אפשר דאפיקו בלאו הכל נמי
הו ידים שאין מוכחות כגון שאמר שהיתה כוונתו לשם נזירות
לכין שאמר אהא שהוא לשון נופל על נזירות שהוא דבר
שבגופו והוא אומר שנטכוון בכך למאן דאמר ידים שאין
nocichot hovein ydim chavivim liha fei v'lbo shoin, אבל למאן
דאמר ידים שאין מוכחות לא הויין ידים אין כאן לשון נזירות
וחשיב כאילו לא הוציא כלום בשפטיו וכוונת לו בו הוי דברים
שבלב ואינם דברים, ומשום הכל דיקך רב פפא דכין שלא
אוקמה שמואל בחדר מהני אוקמתי דהו להו ידים שאין
nocichot v'aokma bneir uverb lpanui sheho ydim nocichot,
דאלא סבירא ליה דבאייך לא הוי נזיר ידים שאין מוכחות
לא הויין ידים, ואילו בהא דקדושין שלא בעי לי משמע דסבירא
לייה לשמואל ידים שאין מוכחות הויין ידים וקשייא דshmuel
אדשمواל, ופרקה רב פפא גופה דהכא במאי עסקין דامر לי.

ובדין הוא דמצינן לפוקוי דמההיא דהთם ליכא למשמע דס"ל
לשמואל ידים שאין מוכחות לא הויין ידים, זהה ואוקמה
כשהיה נזיר עובר לפניו מושום דהא הוי דברי הכל דהו ידים
nocichot, ורוחח דמלחתה מוקים מתניתין בדכלוי עלמא ולא
מחית נפשיה לידים שאין מוכחות דהה פלוגטה דאמורי אי
הויין זים או לא, והוא עזיפא לה לאוקמה כדברי הכל ולא
לאוקמה בפלוגטה, וכайлו אמר דבנזר עובר לפניו אתיא
מתניתין דברי הכל אבל אין נזיר עובר לפניו הוי בפלוגטה. תדע
דהתם במסכת נזיר (ב' ע"ב) דאתנן לאוכחו מינה כי הכא ידים
שאין מוכחות לא הויין ידים ואמרין לימא קסבר שמואל
ידים שאין מוכחות לא הויין ידים וזהן לה ואמרין לא בזמן
שהנזר עובר לפניו ליכא לפסוקי במלחתה אחוריתי אבל אין
הנזר עובר לפניו אומרים דילמא אהה בתענית קאמר, כלומר
והו להו ידים שאין מוכחות ודיניה כפלוגטה דאבי ורבא.

והאי שלא דחינן הכא בשמעתין כדוחין החטם, משום דהאי
סוגיא דהכא דרב פפא דס"ל לשמואל, והכי מוכחה מימרא דהთם
ידים ואית ליה דהכי ס"ל לשמואל, וכיוון דכן בעי לאוקמי בהכי מימרא דקדושין
(נדורס ר' ע"ב), וכיוון דכן בעי לאוקמי בהכי מימרא דהכא דקדושין
לא תקשי לשמואל אדשمواל, אבל התם דחין לה בכל דהו.

וזו מן הסוגיות המתולפות שיש בתלמוד, והרי זה נכון.
ולענין הלכתא ודאי קי"ל כרובא הלכה כרובא וכיוון דכן קי"ל כארקמתא
רב פפא דהכא, ובקדושין בעי דילמא לי ואי לא אינה מקודשת
כלל, דבן בנדורים בין בניגין וקידושין כל היכא דהו ידים
שאין מוכחות למ"ד לא הויין ידים לא חשבי מידי ואין כן
נדר ולא גט ולא קדושין אפיקו להומרא. מיהו תמייא מלחתא
דהתם בגיטין פרק המגרש (פה ע"ב) איפליגו בתמני' רבען ורבי
יהודה דרכבי יהודה סבר צרך שיכתוב בגט ודין דיהו ליכי
מינאי ספר תירוכין ורבנן סברי אינו צרייך, ואמרין עלה בגמרא
דפליגי בידים שאין מוכחות דרבנן סבר יהודין ידים ורבי
יהודה סבר לא הויין ידים ואי לא כתוב ודין חישינו דלמא

ונתן יותר להתייר, ומ"ה לא תנוי ליה בהדייא בספק מקודשת.
ולהלך כהאי אי בעית אימתה לחומרא:

אמר שמואל בקדושין נתן לה בספק כי אמר לה רב פפא לאכבי
למיمرا דסבירא שמואל ידים שאין מוכחות הויין ידים. פ"י
ידים הוא מלשון ידות הכלים שהוא בית אחיזתם ובאיזהם
נchapsh כל הכלים, וכן כל שאינו גומר בדיור כל עניינו אלא
שהתחליל בו ויש קצת הוכחה בעניין למה שלא פירש מה
שפירש וניכר מתוך עניינו ומעשו אלא שאינו הוכחה גמורה,
מייקרי ידים שאנים מוכחות, ככלומר שאנים מוכחות בדברו
ולא במשיו לגמרי, וכשניכר מתחן מעשו לגמרי והרעת
מכרעת לכוננותו הוי ידים מוכחות והא לכ"ע חшиб כאילו
השליט דברו, אבל כשמתחיל דברו ואין בו הוכחה על כוננותו
יותר מעניין. אחר אפיקו ידים לא מיקרו. וצריך אתה להמידע לכל
שאנו אומרים לא הויין ידים אפיקו היהת כוננותו לעניין גמור
כמו לנזירות או לנדר או לקידושין אינם ידים, דחшиб דברים
שבלב וכדרפישנה בדורותא בס"ד. והתם במסכת נדרים בפרק
קמא (ה' ע"ב) פלייגי אבוי ורבה בידים שאין מוכחות דאבי סבר
הוין ידים ורבה סבר לא הויין ידים וטרוי הכא בהאי מימרא דshmuel
החתם כרובא, ומשום הכל שkil וטרוי הכא בהאי מימרא דshmuel השטא
קדושין לימירא שלא פלייג עליה. ולהכי קאמר השטא
למיمرا דסביר שמואל ידים שאין מוכחות הויין ידים, דהכא
כי אמר הרי את מקודשת ולא אמר לי, הוו להו ידים שאין
nocichot shehri ע"פ שלא פירש הדעת נוטה לדורייה מקדש
לה, שאין אדם מקדשasha לחברו:

זהו תנן האומר אהה הרי זה נזיר. פירוש שלשים יומם כסתר
נזירות. והוין בה ודילמא אהה בתענית קאמר. פ"י לכולי
עלמא מקשוי ואפיקו לאבי דאמר ידים שאין מוכחות הויין
ידים, דהכא אפיקו ידים שאין מוכחות ליכא, דהה לא משמע
טפי אהה נזיר מהאה בתענית ואין הוכחה לזה יותר מזה,
ומשם הכל פרclin לה סתמא ולא אמרין למא תהי תיבותא
דרבא או סייעתיה דאבי. ואמר שמואל והוא שהיה נזיר עבור
לפניו. דהשתא מוכחה מלחתא לנזירות טפי מתניתין, חדא דכין
דעובר לפניו הוי כאומר זה אלא שקיידר לשונו, ועוד משום
דאיה משמע דבר שבגופו דהינו אהה נזיר. ולא מסחרבו
למיمرا אהה תענית, שאין עצמו תענית אלא שהוא בתענית,
ומשם הכל חשבי ידים מוכחות דהו הכל ואפיקו
לרבא, ולהכי הוי נזיר ואתיא מתניתין דברי הכל.

הא אין נזיר עובר לפניו לא הוי נזיר. פירוש אלמא ידים שאין
nocichot לא הויין ידים מדלא אוקמא ע"ג דאין נזיר עבור
לפניו. וקשה להו לרבען ז"ל מי קושיא דהכא כל היכא דאין
nezir utverb lpanui ואמר אהה, אפיקו ידים שאין מוכחות ליכא
נדר ורבי לפניו ואמר אהה, אפיקו ידים לא חשבי מידי
בדרפישנה לעיל. ומפרקיה לה דהינו פירכא, דайлן סבירא ליה
לשמואל ידים שאין מוכחות הויין ידים בלאו נזיר עבור
לפניו הוה מצי לאוקמי מתני' במלחתה דהוי ידים שאין
nocichot כגון שהיא מדבר קודם לכז בעניין נזירות ולא בעניין

דף ו ע"א

אלֵא חבי קאמר האומר חרופתי ביהדות מקדשת שכן ביהודה קורין לאرومוה חרופה. ושמענן מהכא שקדושין שנאמרו בכל לשון שמשמעותו באותו מקום לשון קדושין הוא קדושין אף על פי שאיןו לשון תורה, ואומר לעוזחות בעל"ז וערבית לערבים ויוונית ליוונים.

ופסק הרמב"ם זיל (פ"ג מאישות ה') שהאומר חרופתי בכל מקום מקודשת. וטעם דבריו משום דהאי תנא דקתני דלא הויא מקודשת אלא ביהורה משום דנחרפת דקרו אינה לשון קדושין בדשפהה נגענית הכתוב מדבר. ואנן קי"ל דבשפהה חזיה שפהה והחזיה בת חורין הכתוב מדבר דשייכי בה צד קידושין והוי נהרפת לישנא דקידושין:

במַאי עסקין אילמא כשהאי מדבר עמה על עסקי קדושין כי. עיקר הפירוש בזה שלא קיימין אלא אהנו לישני דמבעיא焉, אבל בהנהו לישני דתניא בבריתא בהדייא דהויא מקודשת, לא קא מביעא להו לדליךיו לישני דמויחי לקדושים אינן ופשיטה מילתא דכל שהיה מדבר עמה על עסקי קידושה מקודשת*, דלקידושין ממשוע ולא למלאכה**). מיהו היינו לדichoו אבל השטה לדידן שלא בקיאין נשי בישנא דהני ואינט יודעות לספר בלשון הקודש, כל היכא שאין מדבר עמה על עסקי קידושי ואמיר לה אפילו מהנהו לישני דתניא בהו מקודשת, לא חישין לה דאייה לא ידע מאי אמר, אבל במדבר עמה על עסקי קידושה הא ידעה דלקידושין אמר לה, וכינון דהו לישנא דקידושין הרי זו מקודשת גמורה. ובאומר הרי את מקודשת לי הרי זה לשון ברור ומובח וחזקה הוא ידעה, ואפילו בשאיין מדבר עמה על עסקי קידושה החשין לה שידעה והויא מקודשת. וזה שיטת גDOI ורבותינו זיל והיא הנכונה בעניין:

וְהִיא אמרין מנא ידעה Mai קאמר לת. אקיידושין קיימין דבעין דעתה והוא עיקר סוגין^ג, וגיטין אגב ריחטא דמתניתא דלקמן נקטנן לה, דבגיטא לא בעין דעתה כלל כדתנן במסכת גיטין (נ"ה ע"א) העיד רבי יהונתן בן גודגדא על החירותה שהשיא אביה שמתגרשת ואע"ג דלית לה דעת כלל, ואמרין עליה בגמרא מעדרתו של רבי יהונתן בן גודגדה נלמד, אמר לעדרים ראו גט זה שאני נותן לאשתי וחזר ואמר כנסי שטר חוב זה הרי זה גט, אלמא לא בעין דעתה כלל. מיהו דעתו בעין שיאו הוכחה בדבריו או במעשיו שנוטן לה גט זה לגירושין ואע"ג דלא אמר לה בגין זה שאמר לעדרים ראו גט זה שאני נותן לאשתי, אע"ג שיאו מדבר עמה על עסקי גיטה כי הא דברי יוסי וכדתニア בתוספות (גיטין פ"ז ה"ח) הוליך אשוט אצל

הערות ור' ווב

(ג) וכ"מ בברעת רשי" להמודיק בלשונו בד"ה והוא שעסוקין ובכ"ה מנא דעתה ובכ"ה מנין לעניין ולענין^ד ראה לדברי ובינו מדברי לקמן בלבד שמייע ליה הא דר"ה ולא בעי בדלא שמייע ליה הא דרב יהודה א"ז דידינו דר"י לא שייכי רך בקידושין ונחיא ליה למבעיא בדין השיק בקדושים ובגיטין:

בדיבורא בעלמא מגרש לה, ואיבעיא לנו חתום מי בעין ודין או לא בעין ודין, ולא איפשיטה. והשתא דהכי הוא קשיא לנו מא קא מביעיא לנו והיכא לא תפשות לנו בעין ודין מדרבא דאמר ידים שאין מוכיחות לא הויאין ידים וכי"ל כוותיה. וכבר פרישו רבנן זיל בהא טובא. ומוחורתא דמלתא דהחתם מספקא לנו כל היכא דלא כתיב בגיטה ודין אי חשיב ידים שאין מוכיחות ובעין ודין, או חשיב ידים מוכיחות ולא בעין ודין. וראה לדבר דהחתם בפרק קמא דנדורים (ה' ע"ב) אחינן לאוקמי אבוי ורבנן בפלוגתא דר' יהודה ורבנן דאבי אמר רבנן כר' יהודה, ואמרין רבנן אלא גבי גט לפי שאין אדם מגרש אשת חברו, לא אמר רבנן אלא גבי גט לפי שאין אדם מגרש אשת חברו, פירוש והו לנו ידו ידים מוכיחות דמיינה מגרש לה וכ"ש דהוה להו ידים מוכיחות דבגט זה דיהיב לה מגרש לה ולא בדיבורא, אבל בעלמא מי שמעת להו, ומשום האי דחויה ריבא התם מספקא לנו במסכת גיטין. ולא עד אלא דפלוגתא דרבי יהודה ורבנן אליבא דרaca ליתא בידים שאין מוכיחות דעתמא אי הויאין ידים או לא, דלכ"ע לא הויאין ידים, אלא דפליגי בלאו ודין אי הויא ידים מוכיחות או לא וכדרפישנא התם, והיחס תלמודא דילמא הוו להו ידים שאין מוכיחות כסברא דרבי יהודה ובעין ודין. וכן הলכתא.

מיוחה כל היכי דבגיטא גופה כתיב בה ו דין דיהו לי כי מינאי כדיניה, אף על גב דבשעת נתינה לא אמר ודין ולא מינאי אלא שאמר לה הרי את מגורשת או הרاي את מורתת לכל אדם, לית לנו בה, דכתיבת ודין מנא דהו בtgt חשייב ידים מוכיחות, ובאה מיהת מודין לרaca דרaca. והוא הדין במקדש בשטר וכותוב בו הרי את מקודשת לי בשטר זה כדינו וכשנתן לה השטר לא אמר לה אלא הרי את מקודשת, הרי זו מקודשת גמורה דידיים מכ"חות נינהו, ולא גרע מדבר עמה על עסקי גיטה וקידושה וננתן לה ולא פירוש דחשבין לה ידים מוכיחות ומקודשת ולא בעין לדילמא לי אלא במקדש בכיסף. והיינו שלא מפרקין אלא מימרא קמא דשמעאל דקידושין, אבל בכא דגירושין שבקינן לה כדינאתה, דלא ע"ג דלא אמר בשעת נתינה הרי את מגורשת ממי כתוב בשטר זה הרי זו מגורשת כיוון שכותוב בtgt וסדרמן. וכל היכא שאינו כתוב בtgt ודין ע"פ שאמר כן בשעת נתינת הגט לא מהני, דמילי לצריכא לגיטה צריך שהיינו כתובין דאי לא בדיבורא בעלמא מגרש לה ולא הו גיטה. וכן הדין במקדש בשטר דבעין לשון בעל [נדצ'יל: מועל] ולכתוב ודין ולי, ואי לא ע"ג אמר לה בדיבורא בעלמא לא מהני, שכל זמן שאינו כתוב בו אין בו תורת שטר. והנה אמרת הנה נכוון, וזה שיטת מורי רבינו נר"ז:

* הקשה העצמי דהכא נרא דס"ל לצורך שהיא מדבר עמה על עסקי קידושה אפי' בהנק לישני דבריתא, ובסמוך כתוב אבל השטה לדידן וכו' כל היכא שאין מדבר עמה וכו' ואמר לה אפילו מהנהו לישני דתניא בהו מקודשת לא חישין וכו', נראה זהה זוקא לדידן ולא בזמן התלמיד. ע"ש:
**) בכת"י על הגלין נוספ': וראה לדבר מן המסקנא דאמרי' במאי עסקין אילמא עד או למלאכה:

להבא ולשעבר וכן (שם ל"ב ע"א) גט זה בטל והוא משמע שתי לשונות וdonein בזאת בכל מקום אליו היו מותכנים שתיהם לשונות בפיorous לשון הודהה ושלשות הקנהה, וזהה בעל השטר באז וה שיריצה ואין בזה משום יד בעל השטר על התחתונה כדפראינא התם בפרק השולח בסיעתה דשמיא.

ואיבא דקשה לי מה שנא מה א דתניא (כתובות פ"ג ע"א) האומר לחבירו דין ודברים אין לי על שדה זו ואין לי עסק בה לא אמר כלום, ואמאי לא חשיב שטר מקנה, זההיא אפילו בכתב לו כן איתיה כדמות כתובות פרק החותם (שם). ולאו קושיא היא דהכא גבי עבד שהוא בן דעת ויש לו יד לזכות בעצמו כיון שאמר אין לי עסק בכך וסילק ידו ורשותו ממנו זכה העבד בעצמו וזכו בו שםים, אבל גבי שדה הרי אין חבירו זוכה בה אלא בהקנה או בהפקר ולשון אין לי עסק בכך אין לשון הקנהה ולא לשון הפקר וכదמי ר' עלה בכירותות (כ"ד ע"ב). שאני התם לדמיון ודברים הוא דסילק נפשיה, מגופה של קרקע לא סיליק נפשיה כלומר ואינו לשון הפקר. מי הם בשקנו מידו הקניין מיפה הלשון ועשה אותו לשון הקנהה וקנה, דאמרי מגופה של קרקע קנו מידו ולא חשיב קניין דברים, ומצענו מקומות שהקניין מיפה ומהזק הענין, וגדולה שבכלום היה דבר מצרא כי"ח ע"א) דאי אמר ליה זיל זיבן לא מהני וכי קנו מידו מהני. ומ"מ בכל ציצא אבל אין לנו אלא מה שמננו הכתמים והבשו דלא לוסיפ' עלה הוא, מפי מורי רבינו נר"ז:

אמרacci המקדש במלחה אינה מקודשת. עיקר הפירוש המקדש בגופה של מלחה שאמור לה הרי את מקודשת לי במלחה שתח' חי'ת לי, ולא פוק' היכא שמחל לה המלווה או מקצתה ואמר לה הרי את מקודשת לי בהנהה שמחלי לך מלחה זו, שהיא מקודשת כיון שהנהה זו שוה פרוטה דהנהה בכל מקום חשובה ככסף וכదמיין (כ"ב קע"ג ע"ב) גבי ערבית דמשתעב בהנהה, ובגי' קידושין אמרין (לקמן ס"ג ע"א) שחוק לפני רקוד לפניה הרי זו מקודשת, ובכלו'ן כשהוא אמר לה הרי את מקודשת לי בהנהה כך וכך ויש בהנהה שוה פרוטה, אלא הכא שקדשה בגין המלווה אינה מקודשת, שאין דעתו אלא לקדשה בגין המלווה ולא בהנהה שmagut לה עצשו שנפטרות ממנו וכיון דעתה אוזי הוה ליה מקדש בדבר שאינו שלו דמלחה להוציאה נתנה ואין למלה בה כלום ואפיקו הגיע זמן הפרעון (שבועה) ואפיקו מעות המלווה עצמן בעין צורוין ומונחין ברשות הלהה, ולהכי קאמרacci מלטה פסיקת המקדש במלחה אינה מקודשת אפיקו הגיע זמן פרעונה ואפיקו היא בעין ברשותה:

בהנהה מלחה מקודשת ואספור לעשו כן מפני הערמת הבית, ואמרי' הא הנאת מלחה היכי דמי אלימא דאמר לה ארבע בחמשת. פ"י וקדשה בזוז החמיישי של רבית שהיא חי'ת לו. רבית **מעליהא** הוה. פירוש לישנא בעלמא קא

הערות זר זב
(ה) הגירסה לפניו בוגטין שם דעריך לה חרץיה, ופרשי' עיקם לה מתניין להקריב לה הגט. והרא"ש העתיק דעתך לה ופרש ג"כ כפרש'':

הספר ונתקן לה גט ולא פירש, אם היה מדובר עמה על עיסקי גיטה מגורתה, ואם לאו אינה מגורתה. מיهو אם מדובר עמה על עיסקי גיטה ואח"כ אמר כנסי שטר חוב זה, בוטלי בטלה לדבורה קמא ואין דעתו לגידושין ואיינה מגורתה עד שיאמר לעדרים ראו גט זה, דהשתא אמרין אם איתא בטליה לעדרים והוא אמר, ומשום כסופה הוא דקאמר, אבל שלא אמר כן לעדרים אלא שנתן לה ואמר לה כנסי שטר חוב זה ודאי בטליה בטלה והוא הדין דעת' ג' שהיה מדובר עמה על עיסקי גיטה ונתקן לה סתום ולא אמר לה כלום دائ' לא עבד לה נתינה גמורה דלא מהני. והיינו הא דתנן (גיטין ע"ח ע"א) מצאו מאחורי קוראה והרי הוא גיטה, איינו גט עד שיאמר לה הא גיטין, ואוקיינא דעאיק' לה (חרץיה) [חרץיה], וההיא במדובר עמה על עיסקי גיטה הוא, دائ' לא פשיטה. וכבר הרוחתי בדינין אלו התם בדוכתה בס"ד מפי רבינו ז"ל:

הא אמר ליה ר' ימר לר' אש' הא דאמר רב יהודה אמר שמואל כל שאין יודע בטיב גיטין וקרושין לא יהא לו עסוק עמו, אפילו לא שמי' ליה הא דרב הונא אמר שמואל פריש' זיל מי שכח הא או לא שכח הא שיה אדם נתן גט קידושין לאשה ואין מפרש. ויש מפרשין לא יהא לו עסוק עמיהן לדבר עם שום אשה פנואה בעיסקי קידושין ולא עם אשתו בעיסקי גירשין שמא יטעה בדבר וקידש אותה והוא איןנו מכוןן [בכת"י: מבין], וכן הוא בספר המצוות (ס"ג עשי' מ"ח). ופרש' זיל:

עיקר ונוכן:

דף ו ע"ב

אמר לעבדו אין לי עסוק בך מהו לנמי קאמר לה כו' ח"ש המוכר עבדו לנו יצא לחירות. פ"י ואך על פי שנחבטל המכיר דקנסותו רבן מפני שמקיימו מן המצוות ואם הגיעו לרשות הגוי קונסין אותו עד עשרה בדמיו להוציאו מידו כראיתא התם (גיטין מ"ד ע"א) ומכו'ו וממת לא קנסו בנו אחריו:

כראיתא התם, ושם פרישתיה יפה:

הובי דמי אינו בנון דרכ' לה לשבתורה ממי אין לי עסוק בך. פירוש רגילין הי' לכתוב כן בשטר המכיר ואמ' הגיעו השטר ליד העבד יצא בו לחירות בלשון זה אף על פי שלא נכתוב על דעת כן, ואפשר שבשעת מכיר הוי כותבין כן לעבד [בכת"י נספ': איך] אני פלוני מכorthik לפלוני ולכשתפרוש ממי אין לי עסוק בך, והיו עושין לו כן לראייה שלא יתפוש בו בשוק ויאמר לו עברי אתה, ודרכ' עברתיה לאו דוקא אלא פירושו כשתפרוש ממי (כדריש'') [בכת"י: כדרישתיה] התם. ואגב אורחין שמעין דילשנא דאין לי להבא נמי משמע, כאילו אמר לא יהא לי, דאיilo לא משמע היכי אלא לשון הודהה היא' יצא בגט זה לחירות נהי דמהנהו ל�נין שעבورو אבל ל�נין איסור שבי גיטה בעין דומיא דasha, אלא ודאי להבא נמי משמע וכן לשון חכמים בכל מקום הרי את מקודשת לפלוני הרי את מקודשת לי [גיטין מ' ע"ב] נתתי שדה פלוני דמשמע וכדמארין התם (גיטין מ' ע"ב) נתתי שדה פלוני לפלוני דמשמע

ונפטרת מהם, דודאי להכי אקרדיניתו ניהלה וייחיב לה הרשותה לאנפוקיןן^ט שתיהן באם ותתקדש בהנאתה, אבל הכא בתורות מלאה הגיעו לידה ושללה הם לגמרי והוא בא לקדשה בממן שלה, אינה מקודשת:

אמר רבא הילך מנה ע"מ שתחוירתו לי וכור וعود הא רבא הוא אמר ארוג זה נתון לך במתנה ע"מ שתחוירתו לי נטהו, יצא בו החזרו יצא. פי' החזרו בזמןו ראוי לו לצאת בו, ולאחר מכן אחר החג, תחוירתו לי מיד דחויל מישמע כדאיתא בפרק יש נוחלין (כ"ב קל"ז ע"ב):

אלא אמר רב אשבי בכולחו קני לבך ממשה. פי' רב אשבי לאו סברא דעתשיה בלבד קאמר דא"כ אכתי תיקשי לרבא אדרבא, אלא רב אשבי אמר דודאי כי איתתר דרכא הכא איתתר בכולחו קנה לבך ממשה, אלא שמעו השועם וטעמה, והיינו אמר ליה רב הונא בר נחמי הכא אמרי משמיה דרכא כותך:

הbei גרשין בכולחו קני לבך ממשה שמא יאמרוasha נקנית בחליפין. אבל בספרים שלנו כתוב, לפי שאיןasha נקנית בחליפין. ולא מיהו רוא דמשמע מינה דמתנה ע"מ לתחויר היא תורה חליפין וזה לא ליתא. ועוד דהא אין מטבח נעשה חליפין. יש לפרש דהא' דלפי שאיןasha נקנית בחליפין אינה נקנית בזו גזירה אותו חליפין כיון שזו דומה בעין חליפין שהן קני על מנת להקנות כדאיתא בפ"ק דמציעא (י"א ע"ב) ובמסכת נדרים מ"ח ע"ב). ולשון זה דומה למ"ש במסכת שבת (כ"א ע"א^ט) מ"ט אין מדליקין לפי שאין מדריקין, אעפ' שלפי דעתינו פירושה התם לפי שאין אורון מזליק ומבהיק והוא הנכון. וקשה ליה לראב"ד זיל דהא אמרין התם בפרק יש נוחלין (קל"ז ע"ב) דמתנה על מנת לתחויר אם הקידשה מקבל מתנה אינה מקודשת לתחוירתו לי מיד דחויל לי לומר והדרה למורה, וא"כ היכי hei מתנה דהא גבי מעשה דבית חורון אמרין (נדרים שם ע"א) אמרו חכמים כל מתנה שם הקידשה אינה מקודשת אינה מתנה. וקשה זו כבר תרצו אותה בעלי הגמרא במקומה במסכת נדרים (שם) דשאני התם דסעודתו מוכחת עליון, פי' שהדברים ניכרים שלא גמר בכללו לשם מתנה כלל אלא שהיא מערם כדי שהנאה אבוי מסעודה וכגד אמר ליה הרי הם לפניך כדי שיבא אבא ויאכל, ואמרין עליה ביישולמי (נדרים פ"ה ח"ז ר' ירמיה בעי וכי אין אדם גותן מתנה לחברו על מנת שלא יקידשנה לשמים ואמרין כינוי מתניתא כל מתנה שהיא כמתנת בית חורון שנעשית בהערמה שאינה שם הקידשה תהא מקודשת אינה מתנה ע"כ. הא בנוטן מתנה גמורה ע"מ לתחויר בלבד מתנה גמורה היא תוך זמנה ואם הקידש אינה מקודשת כלל ובאים בעלים ונוטלים אותה בלבד פדיון, דהיכי אתנו עליה דתיחדר להו בענין דחויא להו בשעת חזרה. וכן הסכימו רבותי לדעתו בזה ושללא בדברי הראי"ד זיל שכח שצורך לפדותה. ומיהו מתנה ע"מ לתחויר הקנאה גמורה היא וממן שלו וכשמחזירה לו הקנאה גמורה בעי בשאר הקנאות דעתם. ומסתברא שאם שעבדה לבעל חובו

מקשי ליה היכי קרי ליה הערמת רבית^ט, אבל ודאי אפילו ברכבת גמורה אם כבר פרעתו לו וחזר וקדשה בו מקודשת, דמעות דרביכת שפרעה ליה למלואה קננהו לגמרי וממנו גמור הם לו אלא שיש עליו חובה להחזירו ובית דין מוציאין ממנו, ואם מת אין בניו חייבין להחזיר אלא בדבר מסוימים מפני כבוד אביהם, ולא עוד אלא דאפשר בחזרה לא מיתקין לאויה כדמיותין לאו דגול בהשכון וכדריפושת התם בפרק איזה נשך (כ"מ ס"ב ע"א) פירוש מרווה:

ועוזד היינו מלה. כלומר כיון דאכתי לא פרעתיה וחוב הוא אצלנו, הרי הוא מקדש במלואה דאמאי עדיף זוזא דרכבת

מזוזי דקון:

ופרקיין לא צריכא דארוחה לה זמנה. יש מפרשין שהיתה חייבות לאחרים ובא זה ופיס עלייה במעות או בדברים והרווחה לה זמן, דשויא לה ההיא הרוחה שוה פרוטה, ואמר לה הרי את מקודשת לי בהנאה שעשית לך שנשתדלתי עם פלוני שהרווחה לך זמן. וכי תימא אם כן מי הערמת רבית אייא, אפשר פיפוי זה למלואה ומהויו שלוחה, דכל כה"ג אמרין התם (כ"מ ס"ט ע"ב) דISTRY ליה לאיני למייר לחברה הילך מהא זוזי בשכר דוחפה פלוני, שלא אסורה תורה אלא רבית הבהא מלואה. ואיכא למייר דשאני הכא שהוא כחוור ונפרע ממנה מה שנתן למלואה ומהויו שלוחה, דכל כה"ג אסור כדריפושנא התם. והפירוש הזה אמרת הו אבל אין אנו צרכים לו, דמילתא אתיא שפיר כפשתה דמההיא מלואה דאיידי רישא שהיא חייבות לו הרוחה לה זמן וקדשה באויה הנאה ששה פרוטה, והוא פשיטה אלא דASHMEININ דאסור לעשות כן מפני הערמת רבית, אבל במחילת מלואה מקודשת ומותר לעשות כן, וכ"ת א"כ רבית קצוצה הוא וגור נטר ליה גמורה שהרי נקנית לו טפיג שמרוייה לה מעות המלווה. ואיכא למייר DAGGER נטר ליה לא מיתסר אלא דASHMEININ להולה למלואה ממון וזה אינה נוחנת לו ממון, ואם מפני שמקנה לו עצמה הרי הוא קונה אדון לעצמו, אלא משום דמחוזי לעלמא כרבית אסור לעשות כן מפני הערמת רבית.

ואיבא דקשיא ליה מי שנא מקדש במלואה שאינה מקודשת, מאומר לאשה הרי את מקודשת ליאחר ל' יום בכפס' זה שאם לא חוזה בה תוך ל' יום מקודשת לאחר ל' יום בכפס' זה ואך על פי שנתכלו המעות (כדייא ל�מן נ"ט ע"א), והא התם הנהו מעות עד ל' יום בתורת מלואה הם ברשותה ואך על גב דליתנהו בעולם בשעת חלות הקדשין מקדשא בה. ואיכא למייר דשאני התם דכיוון דلتורת קידושין יהיבניהם ניהלה הרי הוא כאילו פירש שתתקדש לו בהם לאחר ל' יום בהנאה שלולה אותן לה

הערות ור' זאב

ט) וכן משמע לכוארה בפרש"י שכח ולמה קרי הערמת רבית ומשמע דליך רק על הלשון ולא על הדין. ומיהו אפשר לדילנא סובר רשות"י ברכבת קצוצה דאינה מקודשת אלא דסביר דאך באזקה במלואה אין רבית קצוצה כיון שלא מתי מיד הולה ליד המלווה لكن הוצרך לפירושו: ח) ר' ל' להרציאן:

ט) וע"ש על הגילין בשם העורך. [א"ה ע"ש בפרש"י ופי' וביבנו]:

וכיון דכן צריך שאותו פלוני יאמר לה הרי את מקודשת לך בכספי שננתן לך פלוני שתתקדשי לי ולא אמרין הכא אלא דעתנית אחר בשכilio השיבא נתינתו:

בעי ר' בא הילך מנה ואיקדרש אני לך מהו אמר מר וטרא משמעה דבר פפא מקודשת. פי' קס"ד דמדאין אגב ATI עליה דמקニア ליה נפשה אגב זוזי, ולחייב אמר לה רבינו למר וטרא א"ב זהה לו נכסים שיש להם אחריות נקנים עם נכסים שאין להם אחריות ואנן איפכא תנן. איכא למידך דהא מדקאמר ואנן איפכא תנן משמע דאיilo הוי איפכא אתה שפיר והוא ליתא דבחורייא אמרין בפרק ארבעה אבות נזקין (יב ע"א) דאפילו למ"ד עבדא כמרקען דמי לא מKENI מטלטלי אגבו דשאוני מקרען דניידי מקרען דלא נידי, ואפילו למ"ד עבדא כמטלטלי דמי לא מKENI עבד אגב קרקע דשאוני מטלטלי דניידי ממטלטלי דלא נידי, וכיון שכן אפילו תימא דעבדא כמטלטלי דמי ואשה זו כמטלטlein ומKENIA נפשה אגב קרקע גמור, לא אהני. ועוד קשייאין היכי קרי לה אשה זו קרקע דמי אמרין בעלמא הינו עבדים שהוקשו לקרענות מדקטיב (ყירא נה, מז) והתנהלתם כו' אבל ישראל בן חורין מניין לנו שהוקש לקרענות. ועוד קשייאין הילך דאפילו הוי אגב גמור דקני בעלמא הכא בקדושין לא מהני שלא מצינו אשה מתקדשת באגב DAGAV לאו מדין כספ' הוא קונה כדי שיקנה כאן דהא תלמוד חוליפין גדולים מאגב ואנים קונים שם משום דלא קנו מדין כספ' כדפרישנא לעיל (ג' ע"א ד"ה סד"א).

ואיכא לימייר הכא לרווחא דAMILתא לא דק הכא טובא, כלומר דאפילו תימא שתהא אשה נקנית באגב ויהא דין של אשה נקרע לא מהני הכא דאן איפכא תנן, ומושם דאייך פירכי דמץ פריך ליה מסבואר ולא מפשטי قول' הא, נקט הך לומר דאמורה ליה אגב, כלומר מי סברת דאנא מדין אגב ATI עלה הא וראי ליתא, אלא הכא באדם החשוב עסקינן דביהיא הנאה דמקבל מינה מתנה (גמורה) [גמורה] ומKENIA נפשה, פי' לדיהיא הנאה שרויא לה פרוטה ובאותה הנאה הוא מקדשה ואומר לה הרי ATI מkedoshת ליה הבנהה שקבלתי ממך מתנה זו:

איתמר נמי משמעה דרבא וכן לעניין ממונא. כתוב רשי"ז ויל אתלת מימיiri דרבא קמאי אבל לא אמיירא רביעiah דהילך מנה ואיקדרש לך. נראה מדבריו דכה"ג בממונא לא קני, שאם אמר לו הילך מנה ושדי מכורה לך לא קנה אפילו באדם החשוב, שלא אמרו כן אלא בקדושי אשה שהוא נשואו אדם החשוב ויש לה שתי הנאות הנאת קבלת המתנה והנאת נשואין אבל בעלמא לא. ויש סועדין דבוריו מדורמרין בפרק הזוחב (כ"ט מ"ז ע"א ועי' ווע"ה לאפקן) אליבא דרב דהילכתא כוותיה

הערות זר זח

) לכוארה אכתי קשה והא שאני ערבות דאדם יכול להיב את עצמו בדבר שאנו חייב מבואר בח"מ סי' מ, משא"כ באשה דצרכיה דראק פרותה. וצ"ל דהכי פירושו דהיא תהיה מחויבת להחזיר לו המעות אשר נתן לפלוני בתורת ערבות ולכך היא מקודשת. ועיין מ"ש הרען בשם הרומב"ן בהאי דעתנו לכלב ברף ח' ע"ב:

הרי הוא משועבד ומהזיר וגובה ממנה לאחר חזרה וכדרפי' בפרק יש נוחלין (כ"ב קל"ז ע"ב).

וקשייא לאן בפדיון הבן היאך בנו פドוי דהא אמרין התם בככירות פ' יש בכור לנחלה (נ"א ע"ב) רציה הכהן ליתנה לו במתנה רשייא רוב חנניה הוה וניגל דشكיל ומהר חזיה לההוא גברא דהוה אזיל ואתי קמיה א"ל לא גמורת ויהבת לי מידעם הילך אין בך פドוי, פי' משום דגלי דעתיה שלא גמר ויהיב אל לא דעת שיחיזרו לו אלמא אם נתן הפדיון ע"מ להחזיר אין בנו פドוי. ולאו קושיא היא דהתם שננתן סחט ולא פירש והוה אזיל ואתי, גלי דעתיה שלא גמר למתנה כלל שיהא כהן זוכה בו ואפילו במתנה ע"מ להחזיר, רוב חנניה נמי. הנ"ב דעתו ליטלו על דעת לעכבו אצלו אם רצחה, וכיון שכן זהה לא נתקוין להקנות אינה מתנה ואין בנו פドוי, אבל כשפירש וגמרו שנייהם להיות מתנה ע"מ להחזיר, זו מתנה גמורה היא ובנו פドוי:

ובתרומה יצא ידי נתינה אלא שאסור לעשות כן מפני שנראה בכחן המשיע בבית הגנות. דקייל"ל (בכווות כי' ע"ב) שאין חולקין לו תרומה דבעין שכר עובודתם ולא שכר מלאכתם, ובמכר קנה ודאי השדה אלא שיש איסור בדבר מושם רביית כדרומכה בפרק איזחו נשך (כ"ג ס"ג ע"א) ושם פרישנויפה בס"ד, ותו לא מיד:

אמר ר' בא תן מנה לפלוני ואיקדרש אני לך מקודשת מדין ער. פי' לא שנא אמרה תן ממש במתנה לא שנא אמרה בהלואה. ומשום הערמת רבית ליכא כלל, דהוה ליה כההיא דאמורי (כ"ג ס"ט ע"ב) שרי ליה לאיניש למימר לחבירה הילך ד' זוזי ואופיה מנה לפלוני דהכא*) לא הדרא ומשתלמא מידי*אייה מההוא פלוני כלל. זהה פשוט:*

דף ז ע"א

ערב לאו ע"ג דלא מתי הנה לדייה משתעבה. פי' לאו לימירא דלא מתי ליה שום הנאה דאייך במא依 משתעבד, אלא לומר דעת"ג דלא מתי לדייה הנאת מעות שהוחזיא המלה ולא הגע לידי של ערב לא כספ' ולא שווה כספ', אפ"ה משתעבד בהנאה דמתי ליה במה שהלה זהה על אמוןתו דהנאה בכל דוכתא שביבא כספ' כדפרישנא בכמה דוכתי, הכא נמי ע"ג דלא מתי לדייה הנאת מנה פלוני בדיבורו³. מיהו כל מקודשת דשויא פרוטה דיהיב מנה לפלוני בדיבורו. ולא דמי אמרין בשמעתין הינו כה אמר הו שאמיר לה הרי את מקודשת ליה באותה הנאה שנתהי לפלוני מנה בדיבורו. ולא דמי הא למאי דאמורי לקמן (ח' ע"ב) תנם לאבא ולאביך אינה מקודשת דהתם לא אמרה ואיקדרש אני לך וכיון דחיא לא מדחי ליה מה שאין כן בזו:

הילך מנה ותתקדשי לפלוני מקודשת מדין עבר בגעני. פי' הא מיידי בשאי הנוון שלחו של מקדש אלא שנונן כספ' משלו כדי שתתקדש בו זהה והיינו דאתה עליה מדין עבר בגעני,

*) כוונתו דמש"ה כאן לא מיהזי כשליח, עי' לעיל ד"ה ופרקין:

דבר שהנשמה תליה בו לכ"ע הויא כולה עולה ולא בעי' ובו רבייא דקרו, כנ"ל. ומיהו בלאו הכי נמי לא קשייא ודברים כפשתם דכיוון דאשכחן התם האי דין דפשטה קדושה בכולה אין לנו לומר דהתם בלחווד הוא ונקל בזע, אדרבא יש לנו לומר דהתם עבד קרא בנין אב לכל מקום וזה שיטת התלמוד עד שיחיו שני כתובים הבאים כאחד:

מי דמי התם בחמה הכא דעת אחרת. פי' התם בחמה שלו היא ואע"פ שלא הוציאו בלשונו אלא שהקדיש אבר אחד ממנו כיין שהנשמה תליה בו הרי הוא כאילו הקדישה כולה, אבל גבי קדושין אין האשה שלו, ואפילה היה דעתו לקדשה כולה כיין שלא הוציאו בלשונו אלא ח齊ה לא גמורה היא להקנות לו אלא ח齊ה דכל כי הא גונו באתר רידה אולין. הא מה זה רומה לראובן שהיה דר בביתו של לי ומכוו לשמעון וכותב לו בשטר סתם بيתי מכורה לך ולוי נכסס לו ערב, שלא איבר זכותו שיכול לומר לו אתה לא כתבת אלא שמכרת לו ביתך זהה ביתך הוא וכן כל כיווץ זהה:

25/7/2016 16:06:48
הא לא דמי אלא להא דאמר ר' יוחנן בחמה של שני שותפני הקריש ח齊ה בו שמע מינה תלת שמע מינה בעלי חיים נרחם. ולא פוקרי ממאן דאמר (יומא ס"ד ע"א) אין דיחוי אלא בשחוותין. ושמע מינה יש דיחוי בדים ושמע מינה דיחוי מעיקרו חי דיחוי. ולא פוקרי ממאן דאמר (טוכה לא"ג ע"ב) דין דיחוי אלא בנהאה ונדהה:

דף ז ע"ב

וש"מ יש דיחוי בדים. פרש"י ז"ל יש דיחוי בדבר שאינו קדוש אלא לדמי בגון זו שמתחלת לא הקדישה אלא לדמיה שהרי ח齊ה חולין שלא היתה ראוי למזבח. והקשו עלי בתוס' אם כן אמר ש"מ תלת זהה מכיוון דקאמר יש דיחוי בדים ממש לא שמעין דיחוי מעיקרו חי דיחוי, שאין לך דבר בעולם שבתחלתו הוקדש לדמיו שלא יהא דיחוי מעיקרו. ולפי פירושם יש דיחוי בדים שכל דבר שנדהה מעל גבי המזבח בשם שנדהה הוא כך נדחו דמי, והוא לה תלמודא מדרתני אינה קריבה סתם דמשמע דין לה תקנה לעולם. ואין זה נכון מדרארין במסכת בריתות בפרק המביא אשם תלו (כ"ז ע"ב) אמר אלעזר אמר אוושיעא מטמא מקדש עשר שהפריש קן תחת כבשו והענוי, הוαιל ונדהה ירצה, ש"מ תלת, ש"מ בעלי חיים נרחם, וש"מ קדושת דמים מדרחה, וש"מ דיחוי מעיקרו חי דיחוי, ואותבין עליה מהרני המפריש נקבה לפסתו קודם קודם הפסה תרעעה עד שתסתה אב ותמכר ויביא בדים פסה [וכו'] ר' ש אמר הוא עצמו יקורב וקשה דר"ש אדרבי אוושיעא, ופרק' כי קאמער ר' אוושיעא לרבען, פי' דעתו להו ב"ח ניזחין, והא הכא דרבנן כר' אוושיעא דאמר יש דיחוי בדים ואפ"ה קתני ימכר ויביא בדים פסה ואין הדים דחוים. ובמסכת פסחים פרק מי שהיה טמא (כ"ז ע"ב) תנן המפריש נקבה לפסתו או זכר בן שתי שנים ירעה עד שישתאכ' וימכר ויביא בדים שלמים, פי' ולא פליג אהיה דכירות דקתני ויביא בדים פסה דהיא דכירות אל משום דאקדיש דבר שאיז הנשמה תליה בו. אבל הקדיש

שאין קניין בחליפין בכליו של מקנה אלא בכליו של קונה, ואם איתא אמר לא קניין נמי בכליו של מקנה אם הוא אדם חשוב והא לאו ראה היא כלל, חדא דהתם איירין בסתם אדם שאינו חשוב אי נמי שקונה סתום ולא מפרש בהיא הנהה הא באדם חשוב ומפרש שדי מכורה לך בהנאה שקבלת מני חליפין אלו, וראי קונה. ותו דהתם דבר שאינו מצוי הרא דמשום דמקבל מיניה חליפין שאין בהם פוטה במתנה ע"מ להחויר התא למוכר הזה הנהה כל כך שקונה שדרחו זהה, ותו דהתם בדין קניין חליפין איירין שקונה במטלטין ואילו באדם חשוב ומפרש בהיא הנהה אין כאן קניין מתורת חליפין כלל אלא מתורת כסף וקונה אפלו בפירוט ומטבע שלא עבד חליפין ואני קונה במטלטין (כ"מ מ"ז ע"ב), ובדין קניין כסף לא איירין התם. והగאנים ז"ל כתבו דהא דרבא אכולהו מימרי דלעיל קאי ואפלו אהיה אדם חשוב וכן עיקר. ויש לי ראה זהה, דאי לא קאי אלא אתלה מימרי קמאי מאיתך ורבא למימר דין הרין לענין ממונא, פשיטה דהא איננו גופיהו ממונא ילפין להו מדין ערב ומدين עבד כנען ומדין שניהם, אלא וראי דלא אתה לאשומען אלא שוף באידך דאמרין מסברא ולא ילפין [מ] ממונא איתא נמי לענין ממונא. וקשייא אין ללו דאמר התם בכליו של קונה ומפרשין התם טעם דיריה דביהנה הנהה דמקבל מתנה מיניה גמור ומקני לה, אmai לא בעי שייא הקונה הרה עיקר טעם דמיירה דלי, דהתם וראי רב ולוי בדרשא דקרה פליגי אי בוועז נתן לגואל אי גואל נתן לבועז ולרוווחא דמלתא נקייהו ההוא טעם אען טעם דקרה, וביבנו נר"ז:

הבי אמר לה אי בעינא למינשב אחורי נסיבנא. פי' וاع"ג דבלאו האי תנאה מצי עביד וכייל (יבמות ס"ה ע"א) נושא אדם כמה נשים והוא שיכול למייקם בספוקייהו, אפ"ה אתני בהזה hei משוש שלא תאה קובלת עלייך זימנין דאהני ליה תנאה בגון שלא מצי קאי בספוקייהו, אע' באתרא דנהגי לא למינשב אלא חדא איתאתה בגון אלו הארץ שלנו, מדין מאצוי מעכבה עלייה שלא לשאת אשורה עליה דכינוי שנהנו בכך אדעתא דהכי אינסיבא ליה וכאיילו התנתה עמו דמי, וכן קבלתי מפי מורי וביבנו ז"ל:

תלמידו לומר כל אשר יתן ממוני לה יהיה קדש. פי' וקרא המכדריש כל דבר שנייתן ממוני לה יהיה כלו קדרש:

ואפלו למ"ד אין כולה עולה ה"מ היבא דאקדיש דבר שאין נשמה תליה בו. פי' הא דנקיט אפלו למ"ד אין כולה עולה, ז"ל דלאו למימרא דלמ"ד כולה עולה איתה ליה שפיר כפשתה, דהא ايיכא למימר דאפלו למ"ד כולה עולה שאני התם דרביא ורחמן מרכתי (ויקרא כ, ט) כל אשר יתן ממוני, אבל בקידושין מנא תיתי. אלא וראי דהשתא לכ"ע אמרין דלא פליג ר"מ ואמר אין כולה עולה ולא איצטרכו חבורוי לרבייא דקרה אלא משום דאקדיש דבר שאיז הנשמה תליה בו. אבל הקדיש

מדקה, אין פירושו שמדוברה כאמור וכבריתות ותמורה, דהתקם לא איירוי וכי אוושיא בעניין תמורה כלל אלא פירוש ודקדוקה דמים היא עצמה נדחתה, ויש גרסאות שגורסין מידה וכי כמו שפירשנו יש לאומרה כפירוש חברותיה. ואע"ג דברי אוושיא לא איירוי בתמורה קים ליה לתמלודא דהכי נמי דינה כאיך שעושה תמורה ותמורה כיווצא בה. ויש גרסאות הרבה בתלמוד שהן מתחלפות בחילוף המסתכוות וזה אחת מהן. וזהו הנכן בפירוש שמוועה בעניין ריבינו ר' ר' :

בעי ר' בא חז"ך בחצי פרוטה בו החז"ך בפרוטה וחצץ בפרוטה.
פי' ונתן לה שתי הפרוטות ביחס אל שמנונה והולך החז"ך בפרוטה וחצץ אמר בפרוטה, אבל אם נתן לה מתחילה החז"ך פרוטה או פרוטה ואמר לה החז"ך מקודשת לי וחוור ונתן חז"ך פרוטה או פרוטה ואמר חז"ך האחות מקודשת לי, הדבר פשוט דעתך שאלת ואינה מקודשת כלל :

החז"ך בפרוטה הוים והחז"ך בפרוטה למחר. פי' ונתן לה שתי הפרוטות עכשו ואמר לה הכל עכשו. והיינו אמרין או דילמא כי קאמר ניתחלו קדושי האידנא ולא ניגמרו עד למחר, ואילו היה אמור של מחר הוא וראי ליבא למימר הכא. והא דבב' שני החז"ך בפרוטה, קיל דהא וראי לאו דילמא הכא. והא דבב' שני החז"ך בפרוטה, קיל דהא וראי לאו הולך ומונה הוא ולהצאן נותנן. ויל' הדינו בעין דכינן דלחצאיں נתכין אינה מקודשת או דילמא כיון דתורייהו חזאיں בהרי הדרי אתי אין בכ' כלום ולא חשיב חזאיں, וכן לשון הגمرا מאמיה :

והא אמרין או דילמא בתר בפרוטה ופרטן במשיכת. פירושו בו דדרקא במשמן הפרה, אבל לא משך הפרה ולא החזק בקרקע פשיטה מלטה בתרן ופרטן בתרן וקורעיתך בפרוטה קאמר ואינה מקודשת כלל. וראוי להחמיר :

ההוא נקרא דקדיש בשידאי רכה אמר לא צרבי שומא בו איכא דארמי בכל דחו נמי פליג רב יוסף. פירוש אפילו אמר לה בכל מה שהן בין הרובה בין מועט דמכל מקום כסבורה שווין הרובה ומתקדשת על דעתן כיון ויהיו קדושים טעות ורבה סבר דלא מחייב נפשה אלא למה שהן בין רב בין מועט :

דף ח ע"א

אמר רב יוסף מנא אמיןא לה דתניין מכוף מקנתו וכו' הני תוכואה וכליים היבוי דמי אילמא דלא מקנו בחו כל ישיב גאולתו אמר רחמנא לרבות שוה בסוף בכוף. פירוש וכו' שמאגרע פרידינו בשוה בסוף הוא הרין שננקה בהן כדכתיב בסוף מקנתו והיינו נמי לישנא דיסיב. והא דאייטריך לאיתוי דיקנה בשוה בסוף מרובייא דקראי אע"ג דבעלמא שוה בסוף בכל סוף כדפרשין במתניין, משום דהכא איכא מייעוטא מכוף מקנתו וכדפרושין במתניין (עליל ב' ע"א דה' והנכו') :

ולרב נחמן אמר פירי לא עכדי חליפין מא איכא לימייר. וכי תמא ולימא דהכי קאמר אינו נקנה כדרכ' שננקה תוכואה וכליים דהינו חליפין והשתא אתה אפילו לר' ר' דהא קיל' וב' דמסכת כריתות וכ"ה ע"א) אמרין עללה ש' מ Kodoshת דמים

בשהיה מופלג מן הפסח שהיא בדבר כדי שתורעה קורת הפסח והסתaab ולהכי קתני התם קודם הפסח, והוא דפסחים בשאין שהות בדבר קודם הפסח וצרכה לרעות לאחר הפסח כדי שתסתaab ולפיכך לוקחן בדמייה שלמים כדי' דמות הפסח לשלים, ואמרין עללה בגמרא אמר רב הונא בריה דרב יהושע ש' מ תלת ש' מ בעלי חיים נדחין ש' מ דיחוי מעיקרו הוי דיחוי וש' מ יש דיחוי בדים, ואה דהתקם דתנן בהרדי ימכר יכיא בדים ולבמים וקאמרין עללה ש' מ יש דיחוי בדים. והנכו' כפירוש רשי זיל' ודקאמרת כין דחשיב דיחוי בדים אמראי חשב דיחוי מעיקרו, אכן למיר דאע"ג דיחוי בדים יש בכללו דיחוי מעיקרו כין שמצוינו דיחוי מעיקרו بلا דיחוי דמים כגון (גיטין מ"ז ע"ב) בכורים שבצוץ' ושגון ביד שליח דכין דאידחו איזחו, וכגון (ע"ז מ"ז ע"א) אשרה שנטעה מתחילה לע"ז שאע"ג שחזר גוי ובכילה נדחה לו לבו למצוה דהני הו דיחוי מעיקרו ואינם דיחוי דמים חשב להו בתורת, שלא תמא דין דיחוי מעיקרו דיחוי אלא כשהוא בדיחוי דמים ודלא תמא נמי שאן דיחוי מעיקרו דיחוי אלא בקדוש קודשת הגוף וכי היכי דחשיב ב"ח נדחין ממשום דاشכחן ליה بلا דיחוי מעיקרו ובלא דיחוי דמים כגון עשר שהפריש כבשה והענין וחוזר והעשרה א"ג (המפרי'ב) [המפרי'ב] פשט קודם חצות ומתו בעלים לאחר החזות א"ג כגון ישואל שהփיש קרבנו ונשתחם וחוזר בתשובה וה"נ אשכחן דיחוי בדים ורחוי מעיקרו בלבד ב"ח נדחין כגון עשר שהפרישعشירות האיפה והענין נהויל ונדחה ידהה.

וקשיא לנו דהכא בשמעתין ובמסכת זבחים (צ"ב ע"א) דמייתנן להא דר' יוחנן ובבבב' דפסחים (צ"ח ע"א) חשב תלמידא הני תלת ולא חשב קודשת דמים מדחה, ואילו התם במסכת כריתות (כ"ז ע"א) איתא להא שמעתא ואמרין לה באנפה אחرين דאמורי' ש' מ תלת ש' מ ב"ח נדחין דקתני אינה קריבה וש' מ קודשת דמים מדחה, כלומר לעשות אהרת כמותה דקתני קודשת דמים מדחה כיווצה בה, וש' מ יש דיחוי בדים דקתני קודשה ולמאי לדמים, הרי שמננו קודשת דמים מדחה ולא מננו דחווי מעיקרו. ובמסכת תמורה גרסא שלישית דמיית התם בפרק כיצד (כ"ז ע"א) הא דר' ואמרי' עללה ש' מ תלת ש' מ ב"ח נדחין וש' מ קודשת דמים מדחה וש' מ דיחוי מעיקרו הוי דיחוי. ויש לנו לומר דהכא בשמעתין ובזבחים ובבב' דפסחים לא השבנן דקדושת דמים מדחה דהא קתני בהרדי ותמורה כיווצה בה, ולא עוד דהא בכלל יש דיחוי בדים היא זו כלומר שקדושת דמים יש להם דיחוי למורי שהיא נדחתת ותמורה, ובבב' דמירות לא השבנן דיחוי מעיקרו מפני שהוא בכלל יש דיחוי בדים שאין לך דיחוי בדים שלא היא בו דיחוי מעיקרו בדב' דב' דיחוי חשב להו בחדא, ובבב' דתמורה לא כדריב' לביל ולהכי חשב להו בחדא, ובבב' דקאמר קודשת דמים מדחה, כלומר אפילו דבר שהוא קודשת דמים מתחלו מדחה אף תמורה דיחוי גמור שאינו נראה לעולם וכיון שדוחה תמורה אין ספק שהוא עצמוני נדחה. ובבב' דרבי אוושיא דמסכת כריתות וכ"ה ע"א) אמרין עללה ש' מ קודשת דמים

אלא ברמיהן, וכן כל ביווצא בהזה. ומיהו אם התנה בשכר הרופא הרובה חייב ליתן לו, שהחמתו מכר לו ואין לה דמים, וכן כתוב אדונינו הרמב"ן ז"ל (ובמות ק"ו ע"א ובתא"א סוף ענין הסנה), וכן שמעתי מפי מורי נר"ז:

א" ר' אלעוז התקשתי לי במנה ונתן לה דינר מקודשת בדין ר' יישלט. פירוש ואם לא השלים אינה מקודשת אבל אם השלים או שמחלה לו מקודשת דמחילה מהי גונא חשיבא נתינה דלהנתה איכוון וכדכתיבנא בגיטין (עד ע"ב), ומסתברא שכופין אותו להשלים או לפטור אותה שלא יעגן אותה ואמירין ליה או כנוס או פטור:

מייתבי התקשתי לי במנה כי עד חci נמי מסתברא ראי ס"ד רישא במנה סתם וסיפא במנה זו השטה במנה סתם לא זהה קידושין במנה זו מביעא. פי' ולמה ליה למתני סיפה דהא מרישא שמעין לה. איכא למידך דהא רישא וסיפא דין' מילוקים הם דאילו ברישא בעי חזורה וכל כמה דלא חזור בהם הוא קידושין כישלים לדברי הכל וכדקתני הירושות בידו, ואילו בסיפא מהם לחזור אפילו בדין האחרון הרשות בידו, אלא בsip'a כיון שנמצא כיון דאמר במנה זה איננה צריכה לחזור בפי' אלא כיון שמשם מהן חסר דין לא הווה קידושין והינו דקתני סיפה איננה מוקודשת ולא קתני בה חזורה וכיוון שדיניהן חלוקין היאך אפשר לדלא לתני סיפה לאשמעין דלא בעין חזורה ומסתמא לא הו קידושין. ונראה שזה הוקינו לרשי' ז"ל לפרש במנה זו מביעא לחזור דאלמא בסיפה נמי בעי חזורה ולא נהירא. ורבינו דמציא לחזור דבשלה מא ברישא במנה סתם והוא קידושין הגדל ז"ל תירץ דבשלה מא אי אמרת במנה סתם והוא קידושין להכי איזטריך סיפה למתני במנה זו איננה מוקודשת מליה לאפקוי מרישא, אלא אי אמרת דרישא במנה סתם ואפ"ה יכול להזoor (כבר) [כה], למה ליה למתני בסיפה במנה זו איננה מוקודשת דפשיטהAMILTA דכינוי במנה סתם יכולה לחזור בה במנה זו איננה מוקודשת מליה ולא בעיה חזורה, וכן הנון. ורבינו נר"ז פירש דהשתא אליבא דמקשה קא אמרין דלא מפליג בין מהנה סתם למנה זה ולהכי קאומרין לדבריו ברישא הוה סגי, ועוד ר' יישלט באביה חזורה החט מפני שהמנה שלם והוא בא ומישלטו לה וכינוי שכן בהא ודאי איפלו במנה זה צריכה חזורה שאם לא חזורה בה בדין האחרון הרי קבלת המנה נתקדשה, אבל בסיפה שאין המנה שלם וכדקתני שנמצא חסר דין, דינא הו וראי דבין במנה סתם בין בנה וזה לא הו קידושי מסתמא ולא בעיה חזורה, ואם כן למה ליה לתנא למתני סיפה במנה זה דהא לדבריו הוא הדין והוא הטעם למנה סתם וזהו הנון:

לא צריכא דנפיק ע"י הדריך. פי' ועוד ר' דמנה חשיב מיתה כיון דנפיק כלל, מ"מ כיון דלא נפיק אלא ע"י הדריך אין לה לקבלו ממנו כשם שאין למורה או למולה דעלמא לקובלו כדכתיבנא פרק הזוחב (ב"מ נ"ב ע"ב):

אמור ר' יבא אמר רב נחמן אמר לה התקשתי לי במנה והתיה לה משכון עליהם אינה מקודשת מ"ט מנה אין באן משכון אין

מ"ה ע"ב) דאע"ג דפורי לא עברי הליפין איקנויי מקנו בחלייפין. ואיכא למיר דלישנא דמתני לא אתי שפיר, דקתני ואינו נקנה בתבואה וכליים דמשמע שבtaboaah וכליים הוא קונה ואמ כדברינו היה ליה למיתני ואני נקנה (בתבואה) [בתבואה] דהא כסף אינו נקנה אלא באגב או במשכחה והיכי אמר' דעב' עברי נקנה באגב או במשכחה דהא ודאי ליתא כנ"ל:

ואמר רב יוקף מנא אמיינא לה רתניא עג' זה לפריין בני כי היב' דמי אי דלא שי כל כמייניה. פי' דגזרת הכתוב שיתן הפורדה לכחן ה' סלעים, ועוד ר' דקיל' (עליל וע"ב) דבמתנה ע"מ להחויר בנו פדו' וההיא לא שוויה ה' סלעים, מ"מ ה' סלעים שלמים נתן לו וחכה בהן כיון דקיל' דמתנה ע"מ להחויר שמה מתנה ובעלים מכחו חזרין וזוכין בהם, אבל היכא דמעירוא לא שוויה ה' סלעים לא קיים מצות נתינה של תורה, וזה ברור:

לעולם דלא שי ובנו דקבליה עליה כחן כי הוא דרב בתנא וכי אמר רב אשוי לא אמרן אלא רב בתנא דגנרא רבה הוא ומבעי ליה סודרא. פי' וקיים לנו דלא שיוה המש לדידיה אבל לכ"ע דלא שי ליה לא, ועוד ר' דקבליה עליה לאו כל כמייניה. ושמעין מהכא שהמוכר חוץ לחבירו חוץ בשית ובשוק לא שי אלא חמישה אי להאי לוקח שי שיתה אין בו מושום אונאה דברת דידייה אולין כי היכי דחשיבן לה הכא דשרי חמש סלעים. מייהו בדרשו ליה לזכונא שיתה כי אורחיה אבל אי לדידיה לא שייא אלא מפני שהוא דחוק, הא ודאי קיציצה מתוק הדחק לא שמה קיציצה ואיפלו נטן לו הדברים חזר וגובה אותם מןנו. והיכי מוכחה ביבמות (ק"ז ע"א ע"ש בתוד"ה אין) דאמרין בת חמורה דרב פפא נפלה לפני יבם שונא הגון לה אתה לקמיה דברי ואמר ליה חלוץ לה ע"מ שתtanן לך מאותים זוז, לבתר דחלוץ לה אמר להacci זיל הב ליה, פי' ועוד ר' דבעל תנאי דעלמא בנוטן גט או מוכר דבר על תנאי אין כופין אותו לקים תנאו אלא אם קיים תנאו הו גט והוי מכר ואם לאו אין גט ואני מכ' ^{בגון} האומר הרוי זה גיטען ע"מ שתתני לי מאותים זוז, הכא שאני דכינוי דין תנאי חליצה לא חשיב הא כתנאי אלא שכירות ששובורת אותו שיחלוין לה בשכר מאותים זוז, ומש"ה אלacci זיל הב ליה שכירותון, ואיל' רב פפא ולימא ליה משטה אני בך מי לא תניא הרי שהיה בורוח מבית האסורים והיתה מעבורת לפניו ואיל' טול דין זה והעכירוני אין לו אלא שכון, אלא אמר לו משטה אני בך, הכא נמי אמרה ליה משטה אני בך, כלומר דכי היכי דמעבורת הוא שכירות מרווחה שקצץ מפני דחוקו ואני חייב בה, הכא נמי שכירות מרווחה היא שהרי ייכם זה אינו הגון לה וההתורה השיאתו עצה לחלוין כדכתיב (דברים כה, ח) ודברו אלין, מה שקצתה עמו לחות לו בשכר החליצה מאתים זוז והוא קיציצה מתוק הדחק ואני חייב בון, ושמעין מינה של המנה בשכירות יותר מרmedi דמים מפני האונס ודחוק השעה של, יכול לומר משטה אני בך. ומכאן לולוח סמנין בדמים יקרים הרובה מפני חולין הדחק ולא מהייב

לকמן בפרקין (ט"ז ע"א, וע"ש בע"ד ובינו ד"ה אמר אלא), וכיון דעתך ליה למלה קנן וחוכת במשכון זה מקדש בו את האשה, ולא מביא לאחר שהחליטו הלו לו ב"ד בפרעון חוכו או שהרהיינו אצלם ולא פDAO דהא פשיטה דידיה הוא, אלא אפילו קודם לכן, דאע"ג דקייל בפרק כל שעה (פסחים ל' ע"ב) כרבא אמר מכאן ולהבא הוא גובה ואי אקריש מלה או זבין לא עבד כולם ואפלו החליטו הלו ב"ד לזמן, אני הכא במשכון דאית להה קניין בגיה מר' יצחק ובידיה אי זבין מלה או אקדיש, דבריו קיימין למפרע כשייחליטו הלו ב"ד, הלכך באשה מקודשת מעתה ואפלו פDAO לוה בזמנו דשאני קודושין מזובני והקדש דכל היכא דבשעת קודשין איכא הנאת פרוטה סמכה דעתה עליה מקדשא ביה. תדע דהא לקמן (מי' ע"ב) אמרין דלכ"ע אית להו מתקדשת במלוה דאחרים אלא דפליגי במלוה דאחרים אם יש לה הקנהה במלוה ע"פ, א"נ*) אי סמכא דעתה או חייש לא מהילה מדרשווא וכיון שכן הכא במלוה על המשכון שיש לה הקנהה ואין המלה יכול למחול להאה אחר שמכרו או נתנו, לכ"ע סמכא דעתה ומיקדשא ביה, ואע"ג דבמלוה דידה אינה מתקדשת שני התחם דעתה אוזוי וליתנהו בעולם כפפי לעיל, אבל במלוה דאחרים ודאי דעתה אהיה האנה ולא אוזוי וכ"ש כשיש עלייה משכון דעתה אוכיה שזוכה במשכון וכיון דעתך ליה בה קניין מדרבי יצחק וכיון דאית להה ומקדשה ביה. והא דנקט במלוה על המשכון דאחרים אע"ג דהוא הדין המתקדשת במלוה דאחרים בלבד המשכון כדאיתא לקמן (שם), משום דבמלוה שאין עליה משכון פליגי תנאי ובמלוה על המשכון מודו כ"ע דהא מצי מKEN ולא מצי מהיל נקט הכא. והוא דורי אתייא בין במשכונו בשעת הלואתו בין המשכון שלו בשעת הלואתו, ואע"ג דקראי מיריב במשכונו שלא בשעת הלואתו כ"ש אידין שמשכונו לו מדעתו וכבר

פירשתי אותה בפרק השוכר את האומניין (ב"מ פ"ב ע"א):

זה אמרין אם אין קונה משכון צדקה מנין. הפירוש הנכון דאי לאו דקני ליה והוי כדיידה, מי צדקה עבד כשמחויר לו משכון שלו, ואי משום דכההא ברשותו ולא עבד השבה יכוף לבו לפניו יותר, קראי לאו ברשייע עסקין אלא בצדקי דבלאו הכא נמי לבו כפוף לפרקון, אלא ודאי דקני ליה, והיינו צדקה שלו כשמחויר:

פריטי אין כאן נסכא אין כאן. ומשמעות מהכא דמאן דמודה במקצת ואמיר הילך פרעון וכן כתבו הגאנונים ז"ל. חשיב הילך, דמשכון איו' חשוב פרעון וכן כתבו הגאנונים ז"ל. ואע"פ שאין הראיה מכאן מההורת, הדין אמרת כמו שפירשתי במקומו (ב"מ ד' ע"א). **ודיקא (דהא)** [בבא], אבל מלה על המשכון ההוא משכון כיון דקני ליה מדרבי יצחק חשיב הילך, ואם אמר המלה מנה הליתיך עלייו והלהה אמר חמשים ואיכא

*) הלשון כאן טוען תקון, והחט פליגי במלוה דאחרים בין בשטר בין בע"פ, והאי "אי"נו" הוא חד מדר' אוקימות שם לגבי מלה בשטר במאי פליגי, ע"ש מ"ח ע"א בדרבי רביינו ד"ה מר סבר שלא יתכן לאוקמי בהכי פלוגתכם במלוה ע"פ:

כאן אלא חכמי אמר אורה אפיילו נשחתייב לה במנה בקנין כראוי או שיזכה לה במשכון מנה שאמר לה זכי בו לשעבוד מנה וקננה אותו אין משכון, דהא לא מטי השטא ליה שום הנאה לא מן המנה ולא מן המשכון שהרי איןו מקדשה בגופו של משכון (והיינו) דאמר כיוון דמנה אין כאן שאין כאן מנה בעין, משכון לא מהני לקדשה בו והרי זה נוטל משכונו ממנה. ואע"ג דבמלוה דאחרים מקודשת כל היכא דסמכה דעתה ולא מצי מחייב לולה דיליה, והחתם כיוון שזכתה במלוה נפיק ממונא מיניה דהא נפיק שעבודא לולה מיניה וחכיא ביה איה, אבל שעבוד דידה נשחתייב לה בקנין או בשטר שלא נפיק מיניה כלום, הויא ליה כמקדש במלוה שאינה מקודשת וזה ה'ה במכר שלא קנה שם שאינו נקנה במלוה כדאיתא לקמן ע"ב. והיינו רק אמר דכיוון שבא לקדשה במנה ואני מתקדשת בו דהוה ליה מלוה, אין המשכון כלום, ולהכי אמרי' מנה אין כאן משכון אין כאן. וכן בעובדא דאמירין פריטי אין כאן נסכא אין כאן, מהאי טעמא הוא דהשכין ליה כקונה במלוה שלא קנה. ולהאי פירושא לאathy שפיר ליישנא דמשכון אין כאן, וטעמא דמילתא נמי לא מיהו שתהא דין זו כדיין מלה שהיא תחת יודה קודם לנו.

ועיקר הפירוש בזה כפירוש הרואה"ר ז"ל שאין משכון חל ומשתעבד אלא בשקדם לו חיוב הממון שלוה ממנו או שנחתייב לו בקנין הרואי, והשתאות מקני משכון לשעבוד אותו חיוב, אבל הכא שלא נתחתייב לה במנה, כיון שלא זכתה במנה ולא שאמיר לה שתתקדש לו במנה, כיון דהא זכתה במנה לאו כלום נתחתייב לה בו באמרתו, משכון דידייב על ההוא מנה לאו כלום הוא, וכן הדין במכר ובכל דבר כגון שאמיר לחבבו אתן לך מאתים וזה והרי לך משכון עלייהם לא זכה כלל ונוטל ממנו אלא חכמי משכונו זכך כל שמתנים בינוים תנאי בדברים וננתנו משכון על אותם דברים לא זכו, אבל אם נתחתייב לה מנה בקנין וחזר וקדשה בו או שלקח ממנו שדה אשה מקודשת ושדה מכורה ואם נתן משכון על אותו מנה זכתה בו דהא איכא הנאה דשייא פרוטה להתקדש בו. והשתאותathy שפיר ליישנא דאמירין מנה אין כאן משכון אין כאן, כלומר כיוון דמנה אין כאן שלא זכתה במנה אין כאן תורה משכון ולא זכתה בו, הא אילו אמר לה זכי במשכון זה שייעור מנה והתקדשי לי בו ומשכחה אותו, זכתה בו לשיעור מנה אלא שיכול לסלקה בדים, וכיון שזכתה בו הרי היא מתקדשת בו, וזה נכוון ובורור ואין בו בית מיחוש. וכן פי ר"י ז"ל:

דף ח ע"ב

איתובייה רכא לר' נחמן קדשה במשכון מקודשת. ופרקין התם במשכון דאחרים וכדרבי יצחק דרא"ר יצחק מנין לבעל חוב שקונה משכון. פי' לעניין שאינו נעשה מטלטlein אצל בניו (ב"מ קט"ו ע"א) ואין شبיעית ממשטחו (גיטין ל"ז ע"א), והוא הדין שלא סגי לולה במחילת החוב עד שיחזיר לו משכונו כדאיתא

לאחד מהם מיד חברו, ואם בשנתנו לTON קופהה שהיא מונחת ע"ג הסלע פשיטה דקנתה לה כרמפרש ואזיל בדוכתא בפרק הספינה (כ"ב פ"ד ע"ב).

והבנן כמו שפירשו בעלי התוספות דהכא לא מדין חצר וחכיה דידה אתינן עללה כלל אלא מפני שהוזיא [מןנו] מירושתו על פיה, ובבעלמא קייל' שכשם שם פוטרו מלוה לולה על פי אחרים נתחיבו לו אחרים כדרומכח בפרק המקובל (כ"מ ק"ב ע"א), הוא הדין באומר לחברו תןמנה לפולוני ואתחייב אני לך נתנו על פיו שנתחיב לו בההיא הנאה,واب לכולן ערבית, והוא הדין והוא הטעם באומר לחברו זורק ממנו שלך לים או לדבר האבד ואתחייב אני לך נתנו שם על פיו חיב, והוא שלא צhor גנטלו שם דאי צhor גנטלו שם הא לא עבר כלום על פיו ובמה נשתעבר לו. מיהו אם נתנו שם וહלך לו והניחו לאבדו במקום שאינו משתمر ואח"כ צhor גנטלו שם, איכא למיימר בחברו חיב לו דמאי דהדר השטה וסקלנחו כמציאה הוא עצלו ומיאו דהאר שמא דאניגנו ניהליה, והא תלייא בפלוגתא דרישב"א ורבנן פרק אלו מציאות (כ"א נ"ז ע"א) המוצה מציאה בסרטטיא ולפלטיא ובכל מקום שהרבנים מצוים שם דרבנן אמרי חיב להחזר ורישב"א אמר אינו חיב להחזר וקייל' כוותיה ברוב גוים מיהת, היליך כל שנותנו לאיבוד במקום שהרבנים מציעין שם שאליו מצא שם מציאה אינו חיב להחזר והניחו שם ולאחר זמן צhor גנטלו, הרי הוא עצלו כמן אחר וחביבו חיב לו במנה שכבר נתחיב לו בהם כשותנם לאיבוד על פי.

ואיכא דקשיא לה לשתתינו זאת הא דארמי בפרק השואל (כ"מ צ"ט ע"א) השאלני פרתק ואמר לו ביד מי הכיisha במקל, והתבא אמר רב נחמן כיין שיצאת מרשות משאיל ומטה חיב, ומשמע החתום מסוגיא דשמעתתא דשמעואל ורב אש פליגי עליה וההלך כוותיהו, וכ"כ הגאנונים ז"ל, אלמא אף על פי שמווציא ממון על פיו לאיבוד לא מתחייב עליה ואם כן הוא הדין באומר תן ע"ג הסלע ואתחייב לך. ואיכא למיימר דההמ לא קאמר בהדייא ואתחייב אני לך אלא דקסבר רב נחמן דסתומו כפирושו ושמואל ורב אש פליגי עליה דסתומו לאו כפирושו, היא אילו פירש הכיisha במקל ואתחייב אני לך והכיisha חיב וכדרפרשינא התם.

מעתה כל שאמר כן בקידושין זורק ממנו לים או לאיבוד וכיוצא בו ואתקדרש אני לך זורקו מוקדשת, וכדרמרי' לעיל (ו' ע"ב) באומר תןמנה לפולוני ואתחדרש אני לך שהיא מוקדשת

ראיה דליך מגן, הרי הלוח פטור משבועת (היסת) מורה במקצת דמשכן חשייל הילך (ושבועת) [ונשבועת] היסת ונפטר. מורי נ"ג.

מייה שעינן מהכא דמאן דזבין מטלטלי' יהיב משכנן עליינו, לאו פרעון הוא כלל והרי הוא בדברים בעלמא דלא קיימי במאי שפרע לא שנא בחדר תרעא ולא שנא בתרי תרעא. ויש מביאין ראה מאן דברים ומשכן דאית בהו משום מהווערי אמנה וכדאיתא בפי הזהב (כ"מ מ"ט ע"א), דוקא בחדר תרעא אבל בתרי תרע夷 לא דאי לאו היני היני הדר ביה ולא חייש למחוסרי אמנה, אלא ודאי ש"מ דכינן דאייקר לייכא משום מהווערי אמנה והדין אמרת כמו שבידרנו במקומו בפרק הזהב. אבל הראה אינה כלום דהכא בני רב הונא דאית להו למיחש למחוסרי אמנה הא לא הדרי בהו, ואידך מוכר דהדר ביה לאו בר היני דליךוש להכיב:

ת"ר התקדשי במנה נטלתו ודקתו בו לא מיבעיא שדייתינעו קמיה דלא הוא קיוושין, פ"י דהא לא מיחיבא בהן, שהמפקיד אצל חברו ולא קיבל ממנו זורקו לפניו איינו חיב בון, שלא קיבל עליו שמירתו, ואפיקלו לא אמר כלום כשובון לפניו, משא"כ בפקדון שהיה כבר ברשותו שאם זורקו לפניו חיב (כלום) אלא אם כן אמר לו טול את שלך דהשתא לא מיחיב ביה אלא בפקדון שיש לו זמן שנתחיב בו עד תשלום הזמן שקבל עליו, וה"מ בפקדון אבל בחוב איינו נפטר עד שיורקנו ברשותו בפניו וכי עביד היני מיפטר אפיקלו תוך זמנו ואפיקלו בעל כרחה, דבכה"ג נתינה בע"כ הויא נתינה. וכבר בירורתי משפטדי דין אלו בראות ברורות במסכת גיטין (ע"ד ע"ב) ובמסכת ב"מ (פ"א ע"א) בס"ד:

ת"ר התקדשי לי במנה תנם לאבא ולאביך כי וצרכא דאי אשטעין אבא ואביך כי. איכא למידך דהא אביךopoluni תרווייהו אתו להוציאר כחא דסיפה, והא למה לי תרתי, לתני אבאopoluni ובהכני סגי, אבא להוציאר כחא דרישאopoluni להוציאר כחא דסיפה, אביך למה לי. ויש מתרכזים לאיצטראיך סלקא דעתיך אמינא אביך דמקרא דעתיה לגבי בריה וידו כדי בנו ותו דאית לה כסופה למתבעינהו מיניה דזואר השטה לרשותה, אפיקלו כי אמר[ה] שיקבלם לי לא סמכא דעתה ולא הו קו קיוושין קמ"ל. ובידין הוא דהוה ליה לערבעינהו ולמיתנינהו כולחו כחדא, אלא דתנא חדא חדא שמעיניהו וגרסיניהו, ונכון הוא:

ת"ר התקדשי לי במנה תנם על הסלע אינה מוקדשת ואם היה סלע שלה מקדשת. פרשי"ז ולפי שchartsו של אדם קונה לו שלא מדעתה. ולא נהירא דבראי עסקין אי דקיימת בצד הסלע פשיטה, ואי דלא קיימת בצדו היני זכיא לה דחצער שאינה משתמרת היא דבעינן עומדת מצד שדהו כדאיתא בפ"ק דמציעא (ו' ע"א). ותו מי הא דיבעריא לנו ולא איפשיטה בסלע של שניהם, אם במניח בסלע עצמו פשיטה דאיתנה מוקדשת דחצער של שניהם זוכה לכל אחד מהם מיד אחרים אבל איינו זוכה

מידי לא צריך שומה כרבה לא שנה אמר בחמשין ושו חמישין ולא שנה אמר לה בכל דהו. והא שלא אמרין הכא והלכתא כרבה, משום דaicא לעיל חרי לישני ומפסקא לנו במא פליגי נקייט לה נמי סתמא:

תנו רבנן בשטר בצד כתוב לו על הניר או על החרם אעפ' שאין בו שוה פרותה בתוך מקודשת לו כו. קשיא לנו וזה שטר קידושין מגט הוא דילפין לה דמקיש הריה ליציאה (עליל ה' ע"א), והחט בעינן שטר שאין יכול להזדייף וניר וחרס שטר בעינן שטר שאין יכול להזדייף הינו לר"מ דאמר (גיטין כ"ו ע"א) עד כי שיכול להזדייף הוא והיכי מקידשא ביה. ואיכא למיימר דכ"י שטר שאינו יכול להזדייף הינו לר"מ דאמר (גיטין כ"ו ע"א) עד כי חתימה כרתי, והא אתיא כרבי אלעוז דאמר דאי עידי מסורה כרתי, וביעדי מסורה לא איכפת לנו בשטר שיכול להזדייף וקייל (כתבות צ"ד ע"ב, גיטין פ"ז ע"ב) כרבי אלעוז בגין ובקידושין, והיינו דאמירין החט (גיטין כ"א ע"ב) גבי גט כתבו על הגтир המחוק ועל הדפטרא פסל וחכמים מכשידין, ואmirין מאן חכמים רבי אלעוז היא דאמר עידי מסורה כרתי. מיהו בשאר שטרות שם שטרוי ראייה קייל כר"מ דבעינן עידי חתימה וכדאמירין בכתבות (כ"א ע"א), ודוקא אהחספה אבל אמגלה לא, דילמא אשכח לה איניש דלא מעלי וכותב עליה Mai דבכ"י, ותנן (ביב קע"ה ע"ב) הוציא עליו כתוב ידו כו, אבל מאה שטא לא מהני מידיו ובכל דוכתא דמתכשר בעדרים החתוםים כתוב ידו חשוב כעדים אלא דבגת פסל מדורבן ואם נשאת הولد כשר (גיטין פ"ז ע"א), אבל בקידושין כשר לגמרי כדיינה. וכן:

渴תיה מפי מורי נר"ז:

מתיקות לה רבי אבא והוא לא דמי הא שטרא לשטר זביני רעלמא. וכ"ית ולפרוך לה דהא לא דמייה הויה ליציאה דבכ"יה מקנה כותב דהינו בעל והכא קונה כותב. ואיכא למיימר דאי לאו שטר זביני רעלמא, גט לא הויה קשיא, דאנן מדמין להו הци, מה להלן בעל כותב ואשה מקבלת אף כאן בעל כותב ואשה מקבלת, אבל שטר זביני קשיא:

23/07/2018 08:08

זהיא דאמירין הכא בלוקח תלה וرحمנא דכתיב כי יכח איש. תמייהAMILתא דהא כי יכח איש בקדושי כסף כתיב ומה ראייה מיתי מיניה לקידושי שטר. ואיכא למיימר דע"ג דיקחה קייח גמרין קדושי כסף (עליל ד' ע"ב), עיקר לשנאה דאמירין באידך פסק נמי בהא, והכי אורחא דתלמודא. דהא פסק נמי הלכתא כרי אלעוז וכרבא אמר رب נחמן ולא הווה צרך למיפסק בהו מידי דהא ליכא אמורא דפליג עלייהו. מיהו הא קשיא לנו אמאי לא אmirין הלכתא כרבה כי היכי דאמירין באידך. ומכאן דקדק רבי יעקב ז"ל דסבירא לתלמודא הוא דדוקא שיראי הוא ודכויתיהו שהasha בקייה בהם הרוב ואין הטעות מרובה בהם, אבל אבנים יקרים וכיוצא בהם שאין בקיין בהם אלא אומנים ומוציא בהם הטעות גדולות מאוד, דברי הכל צריכין שומה. והא אmirין ל�מן (יב' ע"א) ההוא גברא דקדיש באבנה דכוולא בלא שומה, אבנה דכוולא דמיה ידועין, ועל דרכ' זה הנהיגו במקצת מקומות שלא לקדש בטבעת שיש לו חותם של אבן יקרה. ואין זה מהוו דאי' לא הווה שתיק מינה גمرا לעיל כדشكיל וטרוי במא דפליגי רבה ורב יוסף ובמא לא פליגי, אלא ודאי שמעין מינה דבכל

הערות ור' ורב

(א) הגירסאות לפנינו במסכת ב"ב דף קי"ד ע"ב עניין, אך הרשות שם דף קמ"ג ע"ב הביא איתך דגירסת קניין ע"ש:

בנהנה שנתן ממונו על פיה. ואעפ' דבירושלמי (פ"ב ה"א) פרישו טעם דמלחתה מפני שהוא זוכה לאשה וחורז וזכה לעצמו ואם היה חרש שאין לו יד לזכות אינה מקודשת, גمرا דילין דמדמי לה לעורב לא איזיל כל בהאי שיטה ואנן אמרה דילין סמכין. והוא הדין שאם אמרה לו בפירוש תןמנה ע"ג הסלע ואתקרוש אני לך, שהיא מקודשת אפיקו בסלע שאינו שלה כל זמן שלא חזר ונטלים ממש אלא לאחר זמן בענין שזכה במציאות, ואפיקו חזרה היא ונטלים ממש ונחנס לו לית לנו בה שכבר נתתקדשה לו בשנתה יכiba בו ועכשו (תשולם הוא שמשלמת) [מתנה היא שנותנתן] לו, ושמעתין ממש דלא אמרה ואקורש אני לך הוא דאמירין דבסלע של אחרים אינה מקודשת, לדוחואה בעלמא הוא (דאמר לה) [דאמרה לה] הכי ואני מתרצה בקדושין שלו, ואם היה סלע שלה מקודשת והשתתא לאו דחויה מڌאי ליה אלא מתרצה היא בקדושיו וכайлן אמרה בפירוש ואקורש אני לך חשבין ליה, ובSELע של שניהם הוא דאייבעיא לך אי דחויה מידחיה לאו מתרצה בקדושיו ולא איפשיטה והו סיפק מקודשת, והרי זה ברור ונכון. מורנו נר"ז:

בלב רץ אהדרה מהו. פי' ואמרה ליתנו לכלב, מי אmirין הרי הוא כלב שלה ונחתה לקידושין ולא לתשלומין, או דלמא דאמרה ליה מדאוריתא מחייבת לאצולי, פי' על דעת להשתתם לא לאבד ממונו בחנים (דרהוה ליה) [דרהיא לאן] מבריה Ari מנכסי חברו להצילן, זהה לא מצינו. והכי מוכח בפרק (הגוזל) [הכוונס] (ב"ק נ"ח ע"א) דכי עבד מנפשיה אינו משתלם כלום, (אלא) [אבל] הכא דעבד מדעתה שאמרה לו תנו לכלב, משתלים ממנו. (דרהפהודה) [והפהודה] שבוי כיוון שכבר מציעא (לא ע"ב) הנזק לא חשב מבריה Ari כדכתיבנה בכבא מציעא (לא ע"ב) ומשתלים מיניה. מפי רביינו נר"ז:

דף ט ע"א

והלבתא שיראי לא צריכא שומה. ואעפ' דהא פשיטה דהא קייל (ביב קי"ד ע"ב, קמ"ג ע"ב²) דרבה ורב יוסף הלכתא כרבה בר משדה קניין ומחייבת, אידי' דפסק תלמודא דהא הלכתא באידך פסק נמי בהא, והכי אורחא דתלמודא. תדע דהא פסק נמי הלכתא כרי אלעוז וכרבא אמר رب נחמן ולא הווה צרך למיפסק בהו מידי דהא ליכא אמורא דפליג עלייהו. מיהו הא קשיא לנו אמאי לא אmirין הלכתא כרבה כי היכי דאמירין באידך. ומכאן דקדק רבי יעקב ז"ל דסבירא לתלמודא הוא דדוקא שיראי הוא ודכויתיהו שהasha בקייה בהם הרוב ואין הטעות מרובה בהם, אבל אבנים יקרים וכיוצא בהם שאין בקיין בהם אלא אומנים ומוציא בהם הטעות גדולות מאוד, דברי הכל צריכין שומה. והא אmirין ל�מן (יב' ע"א) ההוא גברא דקדיש באבנה דכוולא בלא שומה, אבנה דכוולא דמיה ידועין, ועל דרכ' זה הנהיגו במקצת מקומות שלא לקדש בטבעת שיש לו חותם של אבן יקרה. ואין זה מהוו דאי' לא הווה שתיק מינה גمرا לעיל כדشكיל וטרוי במא דפליגי רבה ורב יוסף ובמא לא פליגי, אלא ודאי שמעין מינה דבכל

הוּא דמְקָדֵשׁ, שִׁפְרַ מִצְיָן לְמַכְתָּבָה בְּתַךְ כָּאַלְיוֹ נָתַן לְאַבְיהָ.

והא דנקט סיוף כשבgorה לשנא דהרי את, מסתברא דעת ידי
אביה הוא הדין בסגי כאמור בתך (ד) אף על גב דהשתא אביה
שליח דידה הוא וקאי בחריקה ואינו בעל דבר, שלא אשכחן
שיהיא צריך לדבר עם האשה לא בקידושין ולא בגירושין אלא
שידבר הוא ואפילו עם אחרים, שאם עשתה שליח לאביה או
לאחיה לקבל גיטה יכול למכות בתך או אחותך פלונית
מגורשת ולא צריך לאזדהורי אלא שיהיא כתוב בלשון בעל דבר
לא בשwon עדים. והגע עצמן אילו כתוב בשטר שדי מכורה
(לל') [פלוני] בשטר זה והגיע השטר לידי קנה בו ולא בעי
למכות שדי מכורה לך, וכיון שכן אף-CN בקידושין אם כתוב
בתוך או אחותך או פלונית מקודשת, ולכשאם תמציא לומר וכי
ההיכי דבגט בענין שמו ושם הוא הדין בשטר קדושין כדי
שיהיא מוכיה מתוכו הכא נמי הכא כתוב בתך פלונית מקודשת
לי אני פלוני ולעולם בבחוק סגי, והא דנקט סיוף לשנא דהרי
את היינו משום כשותתקשת על ידי עצמה דהשתא כיוון שהיא
כוגורת דקימא ברשותא דנפשה והוא עצמה מקבלת קידושיה אי
אפשר לומר לה ולא למכות בשטר בתך, הדמי משמע שהוא
מקדש בחה שללה.

ולענין שמו ושם איכא מאן דאמר דכון דהוויה ליציאה
מקשין בעין בשטר קידושין שמו ושם דשו ושם בגט לאו
מתניתת ר"ג היא (גיטין ל"ד ע"ב) אלא מדאורייתא דבעין ספר
כבריות שיהא מוכיח מתוכו שיהא עושא כריתות, וכיוון שכן אף
בקידושין כן, ומולדא מדרבינו ליה בשום זוכתא כדשלין
רטורין דבעין לשמה ומדעתה ממשע טפי כסברא דמקצת
רבותא ז"ל דלא בעיא בשטר קידושין שמו ושם מוכיח
מתוכו, דבגט גופיה מדרבנן הויא מתניתת ר"ג דומיא דשם עירו
שם עירה, ואפילו יהא בגט מדאורייתא התם דכתב (וביט כד,
א) ספר כריתות, אבל בשטר קידושין כיון שМОכיח לנו למי
מקדש ומיל הוא המקדש, בהא סגי ולא עבי מוכיח מתוכו, והיינו
долא אדריך בהא דהכא ולא בשום זוכתא בתך פלונית מקודשת
לי פלוני. וכן נראה נכון:

דרכך ט ע"ב

בתר בדיעיה הדר פשוטה חוויה ל'ציהה מקשין. הלך אפיון בשטר קדושין בעין לשם וכבר פירשתי בפ'ק דגיטין כי ע"א, ועי' ע"ב) דכל שצוה הבעל לכתחנו לאשה זו וחיב לשמה והיינו דנפקא לו מרכטיב (דברים כה, א) וכותב לה לשם שככל שנכתב לה לשם הוא, ורקימא לו לדלא חיישין בget שלא נכתב לשם אלא מסתמא כתוב לשם בין בכחותם בעדים בין בכוחם ידו בלבד, וכן הרין בשטר קדושין וכל שיצא שטר קדושיםין בעדים או בכתב ידו מתחת ידי אשה הרוי היא מקודשת, ריחזקה היא דבדין נכתב לשם ומדעתה ובדין הגיע לידה, רקימא לו (יבמות קט"ז ע"א) לדלא חיישין לנפילה ולא לפקדון, והיינו דנקטanca שכתחנו שלא לשם כלומר שיודע שלא כתבו

רבינא אמר מהכא ואכח את ספר המקנה. פ"ז וירמייהו שהוא לוחק לך ספר המקנה מיד המוכר:

אלא הילכתא נינחו וקראי אסמכחא בעמלא. פ"י דלא אתו קרא **לא** לדינייהו כי יקח לקדושי כספ' [**ונלמעוט**] שלא תלוקה אשפה לאיש (עי' לעיל ב' ע"ב) ולמעוט היכא דיהבה לה לדידיה וקדשתיה אלא דאסמכינהו ורבנן להני דין עלייהו:

אמור ר' נחמן (כתוב) [כתוב לו] על הניר או על
הדור אעפ' שאין בהן שוה פרוטה (מקודשת) בתר
מקודשת ל' בתר מאורסת ל' בתר לי לאנתו בין על ידי אביה בין
על ידי עצמה מקודשת [מדעתו] והוא שלא בגרה. נראה פשטה
דרבוגרת לא הויא אבל נערה או קטנה הרוא, והוא לא אפשר
רבשלא וערה אף על פי שאינה מקודשת עצמה בין שהיא
גדולה ויש לה שליחות הרוי מקבל שטר קידושה מדעת
אביה ובשליחות, אבל קטנה דלית לה יד ולא בת שליחות היא
כלל היה מתקדשת על ידי עצמה בשטר, וכך על גב אמרינו
הנזכר בדורות
(לקמן יט ע') אמר אדם לבתו קטנה צאי ובעלי קדושך ואשכחן
אליבא דרבי יוסי בר יהודה שהادرן מיעיד שפחתו קטנה שלא
במיעות ראשונות נתן לאב אלא על ידי עצמה, החם הוא
בקדושי כסף דלא בעין דילמטי כסף ליד האב ויד שלוחו כלל
ואילו אמר זורק מנה לים ותתקדש בתיה לך מקודשת, וכן אם
אמר כל הנוטן כסף לבתי קטנה תתקדש לך מקודשת בהחיא
הנהה נתן זה כספו לאיבוד על פיו, ועל הדרך הזה אמרו אמר
אדם לבתו צאי ובעלי קדושי כסף בשקדשה מתחילה ואמר לו
תנים על ידה ותתקדש לך [דרלא] גרע מתנים על גבי הסלע או
תתנוו לכלב ותתקדש לך והויא מקודשת, וכן בכיסף ייעוד לרבי
יוסי בר יהודה כשמקרה האב מתחילה חשבין כאילו אמר
כשתנן כסף לידי הרוי היא מקודשת לך דהא עדעתא דהכי זבנא
נইיליה, אבל בקדושי שטר איינו כן דבעין דומיא דעת דכתיב
בדורות נ' ונתן בידה, שיגיע הגט ליד האשה או לחצורה או
לשלוחה אם היא בוגרת או שאין עליה רשות אב, אי נמי ליד
האב או לחצרו או לשלווחו כשהיא ברשותו, וכיון דקטנה לית
לה יד ולא שליחות, כמה שאינה מתגורשת על ידה אף על פי
שאמר לה צאי ובעלי גיטך אך אינה מתקדשת בשטר על ידי
עצמה, אלא ודאי דהא אמרין והוא שלא בגרה הינו למירא
דדהיא נערה ואתה לאשמעין כר' יוחנן דאמר (לקמן מג ע'ב)
שאין נערה מתקדשת עצמה אלא אביה ולא היא, הא בקטנה
אינה מקבלת שטר קידושה כלל וכן עיקר.

והא דקתני רישא בתך, מסתברא דהוא הרין בליישנא דהרי את
ביבן על ידי עצמה בין על ידי אביה, דהא אף על גב דאיין לה יד
לקבל קדושיה והיא ברשות אביה, מכל מקום היא מתקדשת וכי
ויבח לה בשליחות אביה שפיר מצי למירר הרוי את ככותב גט
לנעריה או לקטנה שכותב הרוי את ואפלו בנזון הגט ליד אביה
ובקעטנה שאין לה יד כלל, הכא נמי לא שנה, וככסף ייעוד
דאמרין לקמן (י"ט ע"א) אליבא דרבבי יוסי בר' יהודה שאומר לה
כפני עדים הרוי את מקודשת לי. והא דנקט רישא בתך, ויבורא

כן וכן אני נוותן ובהאיה הנאה לא נתחייב אלא לבני חורי, והינו סברא דרב אשיה התם בפרק הנושא (כתובות ק"ב ע"ב) אמרין התם אמר ליה רביינה לר' אשיה דבריהם הללו ניתנו ליכתב או לא ניתנו ליכתב אל לא ניתנו ליכתב, וליכא לפרש לא ניתנו ליכתב אלא מדעתם אבל אם כתבו מדעתם מהני לא להו כתיבה למגבי ממשעברי כסברא דמקצת רבנן זיל, שהרי כמה תשובה בדבר חדא דלא דיק hei לשנא דלא ניתנו ליכתב, ותו דהთם מקשין לר' אשיה מדרקתי והוא ניזונית מנכסים משועבדים ואם איתא Mai קושיא דילמא התם בשכתבו מדעתם ולמה לאו קומי התם כשקנו מידו, בכתבה מדעתם סגי.

אלא עיקר הפירוש כך הוא, דברים הללו ניתנו ליכתב מהני לא כתיבה למגבי ממשעברי או לא ניתנו ליכתב שאין כתיבה מועלת בהם להוסיף שעבוד לאגדות ממשעברי ואל לא ניתנו ליכתב ואע"פ שנכתבו הרי הם כאלו לא נכתבו ולא גבו אלא מבני חורי. ואותבין עליה מדרנן אין כתובין שטריא אירוסין ונשואין אלא מדעתם שנייהם Mai לאו שטריא פסיקתא, פ"י וכיוון דבעין דעת שנייהם בכתיבתן מכל דכתיבה מהני להו ממשעברי ולפיכך אין חביב להם שלא מדעתם. ופרק לא שטריא אירוסין ממש וכודרך פפא ורב שרביה דבעו שטריא אירוסין לשמה, אבל בשטריא פסיקתא כתובין שלא מדעתם שאין תוספת חיוב בכתיבתה זו. ואוקשין לה מדרנן והיא ניזונית מנכסים משועבדים אי אמרת בשלמא ניתנו ליכתבอาทיה כשכתבו, אלא אי אמרת כתיבה לא מהני לאו Mai גביה מנכסים משועבדים. ואוקמה כשקנו מידו דבאה ודאי כיון דaicא קניין כתיבה גובה משועבדים. וקיים לא כרב אשיה הילך ע"כ ורב אשיה כרב פפא ורב שרביה סבירא לי דמוקים מתניתין בשטריא אירוסין ממש, וכיון דכן אשומעין מינה דהלהכתה כוותיינו וכן פסקו הגאנונים זיל.

ובשתרי פסיקתא אף על פי שנכתבו אי ליכא קניין לא גבי ממשעברי אבל בקניין גבי ממשעברי, וכיון שכן לעולם כתובין אותם שלא מדעתם שנייהם Dai ליכא קניין הא ליכא שם חיוב בכתיבתה זו, ואיaicא קניין הא סתם קניין לכתיבתה עומד.

ופירוש שטר נישואין לאו הינו כתובה, דבאה אמרי בעין דעת שנייהם בדעתה האשיה סגי, דהא כתובין להו שטר אף על פי שאין מלאה עמו (ב"ב קס"ז ע"ב) כל היכא דהוי שטריא אקניטיא ואי בשטריא דלאו אקניטיא אפילו מדעתם שנייהם אין כתובין ממשום קנוニア דלקחות אלא אם כן נתנו להו למולה או לאשה בו ביום (ב"מ י"ג ע"א), אלא שטר אירוסין ונשואין הינו שטר קדוושין שהוא מקדש והוא עיקר נישואין. ויש לומר לדעולם שטר כתובה וכל היכא דליך קניין אין כתובין אלא מדעתם שנייהם לומר שכתבו ויתנו לה בו ביום ממשום קנוニア דלקחות,

ולאפק ש אין כתובין ונותנים לו כנ"ל.

והשתא דקיים לא דבעין דעתה בקידושין ושילוחה, נראה הדברים שאם עשתה שליח לקביל קדוושין לא סגי (שעדתו) ובเดעתו של שליח בשטר קידושין. דלקבלה עשתו שליח ולא

לשמה וזרק. וכל שמקדש בשטר בעדים או בכתב ידו אף על פי שמסרו לה שלא בפניו עדים זו היא מקודשת גמורה. מפי רבינו נר"ז:

איתמר כתבו לשמה ושלא מרעתה. פירוש שלא בשליחותה דהא מקשין ליה לדעתה איש בוגט, והתם דעתו דבעין הינו שליחות שיצהו לסופר לכתחוו ולעדים שיחתמן, וכן הדין למאן דבמי דעתה בשטר קידושין צריך שתאמיר אף היא לסופר שיכתוב ולעדים שיחתמו זהה פשוט:

רבא ורבינה אמרי מקדשת רב פפא ורב שרביה אמרי אינה מקדשת אמר רב פפא כי עד מה יציאה בעין דעת מקנה אף הויה נמי בעין דעת מקנה. פירוש לאו דעת מקנה לחוז דהא כ"ש דבעין דעת שלו ובאה ליכא מאן דפליג וכדנתן אין כתובין שטרוי אירוסין אלא מדעת שנייהם ורב פפא מוקים ליה בשטר אירוסין ממש, אלא hei קאמר בעי אף דעת מקנה:

מייתיבי אין כתובין שטר אירוסין ונשואין אלא מדעת שנייהם Mai לאו שטרוי אירוסין ונשואין ממש וכרב פפא לא שטרוי פסיקתא וכודרך נידל אמר רב דארמר [רב נידל אמר רב] כמה אתה נוتن לבניך בר וכיך ולכתך בר וכיך ועמדו וקדשו קנו והם הדברים הנקיים באמידה, פ"י ודוקא קדרשו, דבاهיא הנהה דמחתני אהודי גמרי ומכוно כדאיתא התם (כתובות ק"ב ע"ב), אבל כל זמן שלא קדרשו ע"פ שידרכו יכולין לחזור בהן, והיכי דמתהני אהידי. גרסין בירושלמי (כתובות פ"ה ה"א) אבל לא האם על ידי בתה ולא האח על ידי אחותנו. וסבירא דרכותא זיל דברים אלו הנקיים באמידה אינם נודונין כמתנה בקניין בלבד, אלא כחוב בקניין דמהני אפילו לפוסק דבר שאינו בעולם ושאינו ברשותו, וכיaicא נמי קניין חשבין ליה קניין חיוב בהאי הנהה. ונראהן דבריהם.

וכי תימא בשלמא למאן דמפריש שטריא אירוסין ממש מושם היכי בעין דעת שנייהם דבעין אף דעת מקנה דמקשין הרויה ליציאה, אלא למאן דמוקים לה בשטריא פסיקתא כינון דברים הנקיים באמידה הם וקנו, הרי הוא כאלו קנו מידם ובקניין לא צרי לאימולוי (כתיבתה) [כתיבתה] כדיאתה בראש פרק ע"פ (כתובות נ"ה ע"א) דסתם קניין לכתיבתה עומדת עד שימושה. איך לא מימר דמאן דמוקים לי בשטריא פסיקתא סבר דדברים הללו לא אלמוhow רבן אלא לגבי בני חורי אבל ממשעברי לא גבי, וכיון דליך קניין ממש צרי לאימולוי ביה Dai כתבי להו בשטריא גובה ממשעברי ואיכא תוספת חיוב ואין מוסיפין על היובו שלא מדעתו וברצונו, אבל רב פפא ורב שרביה דסבירא להו דעתניתין בשטריא אירוסין ממש, סבירא להו דבשטריא פסיקתא כתובין שלא מדעתם שנייהם, או ממשום דסבירא להו דהו להו בדברים בקניין שסתמו לכתיבתה עומדת וחשייב מדעתו, או ממשום דסבירא להו שאף על פי שנכתבו לא גבי ממשעברי כיון דליך קניין דהא לא קבilly שעבודא עלייהו ולא אמר אלא